

MOSTY

LIDÉ
s handicapem
nejsou
pro společnost
zátěží, ale
BOHATSTVÍM,
říká v rozhovoru
pro Mosty Dominik Duka

Bezpečné teplo vašeho domova

www.ptas.cz

Pražská
teplárenská

Vážení čtenáři,
první letošní číslo je ještě výrazně poznamenáno rokem 2017, k němuž se váže rozhovor s kardinálem Dominikem Dukou, ale i rozsáhlý článek informující o významných změnách zákonných předpisů, které mají účinnost od 1. ledna 2018 a nějakým způsobem se dotýkají života lidí se zdravotním postižením.

Rozhovor s Dominikem Dukou jsme pořizovali začátkem adventního období v prostorách Arcibiskupského paláce. Pan kardinál se dotýká jednak skutečností v minulém roce, ale rozhovor má i přesah do budoucích let.

Jsme přesvědčeni o tom, že ucelená informace o změnách zákonů bude užitečným rádcem pro naše čtenáře. V časopise se také zabýváme velmi ožehavým tématem, jímž jsou poukázky pro lidi, kteří pobírají dávku životního minima. Najdete v něm i další zajímavé články a také pozvánku na udílení cen NRZP ČR MOSTY za rok 2017. Slavnostní ceremoniál se tentokrát uskuteční v Praze, a tak věřím, že se na akci potkáme.

Přeji Vám pěkné dny.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

04

20

42

Zveme Vás na vyhlášení

CEN MOSTY

22. března 2018 v Praze

18

- 04 Václav Krása:** Lidé s handicapem nejsou pro společnost zátěží, ale bohatstvím, říká v rozhovoru pro Mosty Dominik Duka
- 08 Václav Krása:** Změny zákonných předpisů s účinností od Nového roku
- 12 Václav Krása:** Poukázky v hmotné nouzi poškozují nevinné lidi
- 14 Václav Krása:** Snižování náhrad za ztrátu na výdělku
- 15 MŠMT, Václav Krása:** Inkluzivní vzdělávání – příklady dobré praxe
- 16 Jitka Nosková:** Okénko do poraden NRZP ČR
- 18 Michal Dvořák:** Devatenáct finalistů na cenu MOSTY si letos ocenění převezme v Praze
- 20 Ondřej Folk:** ČR na Evropském parlamentu osob se zdravotním postižením
- 22 Jaroslav Paur:** Z historie spolků a organizací zdravotně postižených – II. část
- 24 Lenka Gajdová:** Noclehárny nabízejí lidem bez přístřeší stále volná místa
- 25 Lenka Gajdová:** Praha pokračuje v bezbariérové strategii, své aktivity podpoří kampaní
- 26 Lenka Gajdová:** Praha vyhlásila grantový program k bezbariérové úpravě objektů
- 28 Martina Příbylová:** Reforma psychiatrie 2013 – 2018
- 31 Roman Lupoměský:** Valné shromáždění OSN vyhlásilo 23. září Mezinárodním dnem znakových jazyků
- 32 Kateřina Havelková:** Jak moc vaše je vaše zdravotnická dokumentace?
- 34 Jindra Tužilová:** ASEKOL naděloval smysluplně
- 37 Petr Běhuněk:** Krajské plány vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením jsou již ve všech krajích ČR
- 38 Jiří Dostál:** Vysokoškolské studium mi pomohlo najít další směr
- 40 Václav Rubeš:** Slovenská strela – motorový vůz, který předběhl svou dobu
- 42 Václav Krása, Dagmar Lanzová:** Cestování šumavskými vlaky GW Train z pohledu OZP
- 46 Miroslava Trusková:** Speciální úpravy vozidel pro handicapované
- 50 Radka Svatošová:** Bylinky pro zdraví a pro radost

Lidé s handicapem nejdou pro společnost zátěží, ale bohatstvím, říká v rozhovoru pro Mosty Dominik Duka

Rozhovor s kardinálem Dominikem Dukou vznikl v prosinci, v adventním období. Částečně proto ještě reflektuje téma vánočních svátků. S pražským arcibiskupem jsme si povídali také o významu Velikonoc pro křesťany, aktuální politické situaci a neopomenuli jsme ani témata důležitá pro osoby se zdravotním postižením.

Jak trávíte vánoční svátky a povánoční dobu, vnímáte nějaký rozdíl proti tomu, jak jste toto období prožíval v minulých letech?

Vánoce jsem zcela jistě prožíval jinak jako děcko, jako student, jinak na farách, kde jsem byl, v klášteře, v Hradci Králové a jinak zde (v Arcibiskupském paláci – pozn. red.). Ale to jsou, řekl bych, spíše takové dodatky k tomu, než že by se Vánoce změnily. Pro mě byly vždycky velkými svátky. Je pravda, že z křesťanského hlediska jsou většími svátky Velikonoce, ale musíme si popravdě říci, že Vánoce se dotýkají něčeho, čemu mnohem více rozumíme, co se nás mnohem příjemněji dotýká. Velikonoce jsou trochu vážnější a s některými událostmi si úplně nevíme rady. Ale u Vánoc jasně vidíme narození Krista, narození dítěte, čili je to svátek rodinný. A české Vánoce jsou na rozdíl od toho, jak se slaví v mnoha jiných zemích, především anglosaských, opravdu podstatně jiné, protože v našem prostředí je veliká tradice a touha oslavit je uprostřed rodinného kruhu.

Pro mě už rodinný kruh v pravém slova smyslu není. S rodinou jako takovou se setkávám až 27. prosince, protože Vánoce jsou pro mne určitým vypětím povinností - radostných povinností, kdy se musím věnovat širší rodině. Štědrý večer trávím ve společnosti těch, kteří zde bezprostředně bydlí, a těch, kteří z různých důvodů nemají rodinu. Schází se nás ke štědrovečernímu stolu kolem dvaceti pětadvaceti, snažíme se udělat nějakým menším dárkem radost tomu druhému, popíváme koledy a pak už se musíme chystat na půlnoční. Mnozí odjíždějí, protože nekumulujeme účast kněží v katedrále, ale snažíme se, aby na Vánoce byly bohoslužby i v kostelích, kde se během roku nekonají. Půlnoční pro mě byla vždycky velkým zážitkem. Teď máme trochu komplikace s bezpečnostními opatřeními, ale věřím, že se to zvládne. V katedrále se nám také podařilo instalovat televizní obrazovky, protože v druhé polovině už lidé nemají kontakt, možná z hlediska sluchu ano, ale hlediska očí je ta vzdálenost tak veliká, že je potřeba, aby tam něco takového bylo.

Vánoce jsem také jinak prožil jako voják, prožil jsem je i dvakrát jako pacient na lůžku, také ve vězení, ale vždycky to byly Vánoce. Protože dotek narození dítěte, které přineslo světu nejen radost, ale i nový pohled do života, je nezapomenutelný zážitek.

Sdílete názor, že Vánoce jsou pro řadu lidí svátky konzumu? Jak z tohoto hlediska pohlížíte na Velikonoce, které jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem?

Advent, který je přípravou na Vánoce, se bezesporu proměnil v hektický čas. Má to

mnoho důvodů. Jednak je to i z hlediska pracovního - musíme dělat uzávěrky, i v církevních institucích, takže to je jistý problém. Na druhou stranu tím, jak nežijeme v kompaktní blízkosti rodiny

které v nás vyvolávají a mají vyvolat určitý soucit, porozumění a pochopení. V životě každého z nás jsme se s těmito událostmi setkali, vyvolávají u nás mnohé otázky a Velikonoce dávají konečnou odpověď.

„Rád bych popřál čtenářům skutečnou vánoční atmosféru do celého roku.

Člověk to zná ze Štědrého dne, že jsme k sobě všichni příjemnější, usměvavější, snažíme se chápat druhého. A zároveň bych jim popřál, aby neztratili velikonoční víru, která dává člověku překonávat i to, co se zdá nepřekonatelné.“

a přátel, je velmi těžké vymýšlet, co mám tomu druhému dát. Toho využije reklama a nabízí nám mnohé.

Ale přes všechny negace předvánočního hektického šumu je pozitivní, že i v tom šumu hledáme příležitost, jak bychom druhému udělali radost. Moment myslet na druhého zůstává a ani moderní komerce není schopna ho zlikvidovat. V tom jsou české Vánoce pozitivní a musíme je hlídat, protože Vánoce se Santa Klausem a taneční zábavou by byly něčím všedním. To by nebyly Vánoce.

Naproti tomu Velikonoce jsou náročnější v tom smyslu, že se dotýkají bolestných událostí, jako jsou opuštěnost, zrada a vlastně i smrt. Jsou to spíše události,

Ta odpověď zní, že přes zradu, opuštění a smrt je otevřená cesta k životu a ukazuje nám ji Kristus.

Velikonoce nám do jisté míry sdělují, že do jha naší bolesti, utrpení a neznámého, co vyjadřuje smrt, jde on s námi, šel před námi a bude s námi. To je velkolepá slavná výpověď Velikonoc, a proto jsou hlavními svátky, i když nemají rodinnou atmosféru našich Vánoc. Myslím, že to je i dané tím, že Vánoce prožíváme v zimě, kdy zemědělská civilizace měla mnohem víc času je prožít.

Pozastavme se ještě na chvíli u Vánoc. O čem si vyprávíte s lidmi bez příštěří, seniory, postiženými a osamělými, které zvete na pravidelné vánoční obědy?

My se setkáváme také v listopadových nebo říjnových dnech, kdy máme bohoslužbu za ty, kteří zemřeli. A tam jsem poprvé pochopil tu vnitřní bolest, ale i hloubku lidskou, když se čtou jména zemřelých. Ti lidé se míjejí, nežijí v nějaké komunitě - ten žije pod jedním mostem, ten pobývá jinde - a najednou jdou, dávají svíci za zemřelého a vidíte, že mezi nimi existují lidské a přátelské vztahy, protože někteří pláčou a podobně. Někteří udělali chybu, důsledkem bylo, že ztratili rodinu a nyní jsou sami. A nedokážou stín té ztráty a často i společenského pádu překonat. A pak jsou tam lidé, kteří potřebují i zdravotní pomoc a nemají často doklady.

Takže když se setkáváme o Vánocích, tak se už zběžně známe. Spíš je to osobní kontakt, podáme si ruku a řekneme pár slov. ►

Co se vám vybaví, když se ohlédnete za rokem 2017? Která událost podle vás nejvíce ovlivnila životy lidí a jak hodnotíte současný vývoj?

Důležitou událostí byly parlamentní volby. Vyjadřoval jsem se k nim vícekrát, i když jsem věděl, že jdu jaksi do ringu, protože ne všichni lidé pochopí vše. První moment při svatováclavských oslavách přišel po poradě s poradci, spolupracovníky, ale i s mnohými lidmi z politického života, kdy jsme si říkali, že je opravdu špatné, když téměř polovina lidí nejde k volbám. Také při diskusi s prezidentem Zemanem, který stále říkal, že je prezidentem devíti milionů, jsem musel říci, že to není pravdou, protože voličů není osm milionů, a když si to rozdělili se Schwarzenbergem, tak jsme na třech milionech, nikoliv na devíti.

Mrzí mě, že hodně lidí nevyužije svého hlasu a vyzní z toho určitá rezignace – nemůžeme nic měnit. Tyto volby ukázaly, že se toho změnilo hodně, ale trochu se mi přičila jedna věc – že si zásluhy za návrat svobody a demokracie chtěly připsat politické strany, které se na něm nepodílely. Na tom se podíleli občané, podílela se na tom i mladá generace. Nejenom u nás, ale i ve světě se situace polarizuje a mně to velice často připomíná nenávisťnou atmosféru fotbalových fanoušků,

kteří nechtějí uznat porážku, do jisté míry si vylévají zlost a odnášejí to i nevinní lidé. To, co se mi také nezdá, je neochota řešit situaci. Když si uvědomíme mezinárodní situaci, tak je skutečně zapotřebí, abychom měli funkční stát, nikoliv aby přetrvávalo ono nekonečné trucování. To se mi opravdu příčí. Na jedné straně mají pravdu – bude to menšinová vláda pouze jedné strany, ale nedalo se to řešit nějakým způsobem už v předvolební kampani?

Další věc, která mě zaráží – politici z velkých stran byli zodpovědní nejen voličům, ale i členské základně. Ta je mohla kultivovat a někdy také zabránit některým jejich nepředloženým krokům. To jako by se dnes vytrácelo. Máme strach z politického diktátora, ale když si vezme situaci v politických uskupeních, tak je tam skutečně velká míra individuality předsedy strany a bezprostředního vedení, kteří nemají kontrolu nad svými kroky.

Slyšíme také diskuse „já to nesleduji, já jsem to nečetl, ale já mám názor“. Musím ale přiznat, že když člověk začne pátrat po volebních programech, je to trochu detektivka. Výsledkem je pak nekonečný text, na jehož přečtení aby si vzal volič mimořádnou dovolenou. A rovněž tak si myslím, že po volbách lze těžko hovořit o tom, kde je pravice a kde levice.

Další otázka byla vznesena i politiky a já ji také položím – jak se stavíte k požadavku zdanit peněžitou část církevních restitucí?

Tato věc mě neznepokojuje, protože jsem byl při tvoření celé té situace. Mrzí mě, že to stále opakují i ti, kteří byli v parlamentní komisi, jež vše schválila. Jediný člověk, který by mohl říci, že zcela nesouhlasil, je Bohuslav Sobotka, který nehlasoval. I členové komunistické strany hlasovali. To byla ta parlamentní skupina, kterou vedl Jan Kasal v době Topolánkovy vlády.

Zcela jistě je to určitý kompromis, dneska víme, že jsme stát neošidili, naopak, ale abychom řekli, že nás stát okradl, toho se trochu varuji. Nemohli jsme přece žádat odškodnění za čtyřicet let doby komunismu. Kdo by to zaplatil? Ne ti, kteří to zavinili, ale museli bychom to zaplatit všichni. A budeme-li upřímní, i v době komunismu šly peníze do rozpočtu. Platili jsme i Stb a milici, ale peníze šly také do zdravotnictví a na další věci, které i za komunistického režimu stát jako vládní instrument splnil, takže jsme jistý podíl na užitku z těch peněz měli všichni. To je jako kdybychom řekli, že se to odložilo a dvacet let se čekalo na vyřešení. Já v tom nevidím stále tragédii v jenom bodě. My jako instituce jsme nebyli připraveni. Koneckonců já jsem neviděl ře-

šení v restitucích, ale v takzvané rentě. A to bylo nekonečné jednání, kdy ODS byla pro rentu a sociální demokracie pro fond.

Nakonec se našlo kompromisní řešení. Jedním z těch, kdo v tom pomáhal, byl současný prezident, a to ještě v pozici poslance – hned v 90. roce k tomu měl vystoupení, a pak když byl premiérem. Ty věci se ale nedořešily. Mluvil jsem o tom i se zesnulým prezidentem Václavem Havlem, který mi řekl: „Pochop, teď nebudeme řešit otázku financování církví, teď musíme jako první zajistit existenci demokratického státu, svobodné volby, neutralitu.“ Tehdy se nehovořilo o NATO, vždyť tady také bylo čtvrt milionu sovětských vojáků. Lidé zapomínají, že ten vývoj byl mnohem komplikovanější.

Tohle téma se nyní zvedlo spíše z důvodu politického vyjednávání mezi stranami. Ale znamenalo by to právní převrat, poněvadž by se zrušil nejenom zákon o odškodnění, ale jsou tady i smlouvy mezi vládou a jednotlivými církvemi. Další moment je, že to je zaúčtováno, takže stát je dnes vůči církvím dlužníkem. To by doopravdy znamenalo politický převrat.

Sledujete činnost Národní rady osob se zdravotním postižením ČR? Máte o ní nějakou povědomost?

Povědomost ano. Naší hlavní náplní ve smyslu podpory je charita, která má několik poschodí. Přiznám se, že si vždy nejsem úplně jistý, jakým způsobem spolupráce prochází, protože od počátku

Jak by měla vypadat pomoc zdravotně postiženým ze strany jednotlivce i celé společnosti? Máte o tom nějakou vlastní představu?

Domnívám se, že musí dojít ke kompromisu. Musí být rovnováha mezi pomocí institucí a pomocí jednotlivci a rodinou. Protože když se prosazovala víze posílat peníze za rodinou, tak se ukázalo, že je ta rodina velmi často nepoužila tak, jak je měla použít. A zas nelze dělat nějaký policejní dohled. Druhá věc je co nejvíc tyto lidi začleňovat do společnosti. Vyžaduje to, aby to nebyl diktát zdravotnické péče, kdy o tom rozhodují lidé, kteří sami nevědí, co to znamená. Měli by o tom rozhodovat lidé, kteří se musí i s tou nemocí a určitými potížemi poprat.

Dočítám teď knihu o útoku na americkou námořní základnu Pearl Harbor. Popisuje nejen tuto vojenskou operaci, ale i prezidenta Roosevelta. Co tento člověk musel vynaložit energie, aby překonal obrnu!

víru, která dává člověku překonávat i to, co se zdá nepřekonatelné.

Jednu věc bych chtěl ještě zdůraznit. Naše společnost si musí uvědomit, že i lidé, kteří zápasí se zdravotními omezeními, nejsou zátěží, ale jsou – tak jak říká papež

„Naše společnost si musí uvědomit, že i lidé, kteří zápasí se zdravotními omezeními, nejsou zátěží, ale jsou – tak jak říká papež František – bohatstvím.“

má obrovskou zásluhu na postavení celé charity olomoucký arcibiskup Jan Graubner. Víím, že to není snadná situace a někdy zápasíme v těchto otázkách, protože pomoc jde do celé šíře. Je několik bodů, kde je potřeba tyto věci prohloubit, my se o to snažíme i tady v Praze. Například otázka neslyšících, otázka slepců, aby se i pro ně zajišťovaly bohoslužby a vydávání knih, na tom se pracuje. Víím také, že je tady celá řada nadací a institucí, s nimiž musíme hlouběji spolupracovat. Myslím si, že v tom máme i určité dluhy.

Na druhé straně mu tato síla potom dala zvládnout politickou situaci jedinečným způsobem.

Je něco, co byste rád vzkázal čtenářům našeho časopisu?

Začali jsme vyprávěním o Vánocích, tak bych jim rád popřál skutečnou vánoční atmosféru do celého roku. Člověk to zná ze Štědrého dne, že jsme k sobě všichni příjemnější, usměvavější, snažíme se chápat druhého. To bych jim skutečně popřál. A zároveň to, aby neztratili velikonoční

František – bohatstvím. V době komunismu mě vozil spoluzák mé sestry a přítel, který byl po dětské obrně. Měl malého velorexu, naši církevní podzemní činnost jsme dělali spolu. Přijel jsem do Hradce Králové, sedl jsem k němu do tříkolky a jeli jsme třeba 90 kilometrů do Broumova. Byla to příprava překladů, samizdatových knih a podobně. Čili musíme vás chápat nejen jako lidi, o nichž řekneme, že jsou nemocní, ale jako lidi, kteří jsou našimi spoluobčany, kteří s námi spolupracují a vytvářejí hodnoty v této zemi.

Málokdo ví, že jeden z krásných latinských zpěvů Salve Regina skládal muž, který jako chlapec spadl ze stromu a celý život byl handicapovaný. Heřman Contractus patřil k hudební a umělecké elitě desátého století a klášter Reichenau proslavil do dnešních dnů písní, jež se stále zpívá, hledají se i nové melodie. Byl skutečně duchovní a kulturní spiritus agens celého toho areálu.

ZMĚNY ZÁKONNÝCH PŘEDPISŮ s účinností od Nového roku

**Vážení čtenáři,
v roce 2017 bylo přijato
několik zákonů, které
významným způsobem
zlepšují podmínky
života lidí se zdravotním
postižením.**

Většina těchto zákonů vstoupila v účinnost od 1. ledna 2018. **Asi nejvýznamnější změny přinesl zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.** Jedná se o normu, která zásadním způsobem mění dávky pro OZP. Základ zákona byl vytvořen právníky Národní rady osob se zdravotním postižením ČR a prosazen prostřednictvím poslaneckého návrhu. Novela obsahuje tyto základní změny:

- Zcela se ruší dokazování majetku společně posuzovaných osob při žádostech o příspěvek na zvláštní kompenzační pomůcku.
- V případě, že žadatel o příspěvek na kompenzační pomůcku nebude žádat odpuštění 10 % spoluúčasti, nebudou zjišťovány příjmy jak společně posuzovaných osob, tak ani žadatele o příspěvek na zvláštní kompenzační pomůcku. Pouze u příspěvku na nákup motorového vozidla bude příjem testován, a to i u společně posuzovaných osob, protože se předpokládá, že automobil je využíván všemi členy rodiny.
- Snižuje se limit pro nárok na příspěvek na pořízení zvláštní pomůcky u její ceny, a to z 24 000 korun na 10 000 Kč.
- Snižuje se doba k podání opětovné žádosti na nákup motorového vozidla z 10 na 7 let. Přičemž toto snížení počtu let se bude vztahovat i na přiznané příspěvky po roce 2012.
- Nově se stanoví výše příspěvku na nákup motorového vozidla podle příjmu společně posuzovaných osob tak, že u společně posuzovaných osob do 8násobku životního minima činí příspěvek

200 000 Kč. Při příjmu, který překračuje 9násobek životního minima, se příspěvek snižuje na 180 000 Kč. Takto je příspěvek na nákup motorového vozidla postupně snižován při rostoucí výši násobku životního minima. Nejméně však bude příspěvek činit 100 000 Kč. Zabrání se tím takovým excesům, kdy příspěvek na nákup motorového vozidla byl přiznán například ve výši 10 000 Kč.

- Zvyšuje se příspěvek na mobilitu ze 400 Kč měsíčně na 550 Kč měsíčně.

Další normou, která od 1. ledna 2018 vstoupila v účinnost, je zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), a to především § 80 zákona, který zavádí elektronický recept na léky. Jak budou fungovat elektronické recepty, lze nejlépe ukázat na modelových otázkách:

Jak to bude, když nepůjde internet u lékaře nebo v lékárně? Musí mít papírový recept? Papírový recept není vůbec nutný. Pacientovi je jedno, co obdrží a na základě čeho dostane lék. Dostane takzvaný „identifikátor“, který mu může být předán následujícími způsoby:

Předaný identifikátor elektronického receptu předepisující lékař sdělí pacientovi na základě jeho volby

- a) prostřednictvím e-mailu rozesílaným centrálním úložištěm elektronických receptů,
- b) formou SMS rozesílané bezplatně centrálním úložištěm elektronických receptů,
- c) přes webovou nebo mobilní aplikaci bezplatně zpřístupněnou Státním ústavem pro kontrolu léčiv nebo
- d) listinnou průvodkou obsahující identifikátor generovaný centrálním úložištěm elektronických receptů prostřednictvím informačního systému předepisujícího lékaře.

Z uvedeného vyplývá, že způsoby uvedené ad a) – c) jsou mnohem výhodnější pro naprostou většinu pacientů. Prakticky všichni občané dnes vlastní mobil, velké množství z nich má takzvaný

chytrý telefon. Tyto způsoby jsou mobilem využitelné, SMS nepotřebuje dokonce ani chytrý mobil. Lidé, kteří neumějí s mobilem zacházet (většinou velmi staří lidé a lidé s mentálním postižením), si stejně většinou nevyzvedávají léky osobně – nejsou toho schopni. Pověstná „babička v domově důchodců“ již dnes většinou s mobilem umí zacházet, a pokud ne, stejně potřebuje k lékaři doprovod, který vše zařídí za ni (sama si léky stejně neumí obstarat). Pro lidi, kteří by přece jen mobil nepoužívali a léky si vyzvedávali sami, je určena metoda uvedená pod písmenem d). Dostanou na papíře místo receptu kód, se kterým si zajdou do lékárny, a postup už je pak stejný jako u původních receptů.

(1) Vystavení lékařského předpisu v listinné podobě je vždy přípustné při předepisování léčivých přípravků v rámci poskytování zdravotních služeb při

- a) činnosti v rámci zdravotnické záchranné služby poskytované podle zákona o zdravotnické záchranné službě,
- b) poskytování zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí pacienta nebo
- c) poskytování odborné první pomoci, jestliže zdravotní stav pacienta předepsání léčivého přípravku nezbytně vyžaduje.

(2) Vystavení lékařského předpisu v listinné podobě je dále vždy přípustné při předepisování humánních léčivých přípravků v rámci poskytování zdravotních služeb v situaci, kdy z prokazatelných objektivních technických důvodů není možné vystavit lékařský předpis v elektronické podobě a zdravotní stav pacienta předepsání léčivého přípravku bezodkladně vyžaduje. Technickými důvody podle věty první jsou selhání prostředků technického zajištění nezbytných pro vystavení lékařského předpisu v elektronické podobě, kdy tato selhání zároveň nejsou zaviněná poskytovatelem zdravotních služeb; jedná se zejména o

- a) výpadek elektrické energie,
- b) výpadek služeb provozovatele internetového připojení,
- c) výpadek systému předepisujícího lékaře, pro který není možné vystavit elektronický recept, nebo

d) výpadek služeb webového rozhraní centrálního úložiště, pro které není možné vystavit elektronický recept.

(3) Předepisující lékař v případě vystavení listinného receptu podle odstavce 1 nebo 2 na receptu vždy uvede důvod, pro který byl takový recept vystaven v listinné podobě.

Takto bude v uvedeném případě postupovat lékárník:

V případě, že není zajištěna komunikace vydávajícího farmaceuta s centrálním úložištěm elektronických receptů kvůli výpadku služeb zajišťujících činnost komunikačního rozhraní informačního systému vydávajícího farmaceuta s centrálním úložištěm, lze využít náhradní způsob komunikace, a to prostřednictvím

- a) telefonické služby, kdy je možné po identifikaci vydávajícího farmaceuta prostřednictvím jeho přístupových údajů k centrálnímu úložišti elektronických receptů a po identifikaci elektronického receptu zajistit předání informace o obsahu elektronického receptu; telefontic-

kou službu provozuje Státní ústav pro kontrolu léčiv a kontakt na ni zveřejňuje na svých internetových stránkách,

- b) webové nebo mobilní aplikace vytvořené a bezplatně zveřejněné Státním ústavem pro kontrolu léčiv.

(4) Předepsaný lék nebude v lékárně k dispozici.

Takto bude lékař, eventuálně pacient postupovat v případě, když lékárník nebude mít předepsaný lék k dispozici:

- a) Půjde pro lék do jiné lékárny.
- b) Pokud v místě jiná lékárna není nebo je daleko, tak lékař na žádost pacienta či lékárníka (klidně telefonickou) změní elektronický recept a předepíše jiný lék takto:
  - Předepisující lékař může v případě potřeby provést změnu údajů elektronického receptu zaslání do centrálního úložiště elektronických receptů, u něhož bylo potvrzeno přijetí centrálním úložištěm elektronických receptů, pokud nebyl do centrálního úložiště zaslán záznam o výdeji léčivého přípravku, o zahájení pří-

pravy a o zahájení výdeje nebo neuplynula doba platnosti elektronického receptu.

- Změna údajů elektronického receptu je zaslána prostřednictvím informačního systému předepisujícího lékaře centrálnímu úložišti elektronických receptů, a to s uvedeným identifikátorem elektronického receptu, ke kterému se změna vztahuje, a údajem, který je měněn. Po vystavení elektronického receptu nelze v elektronickém receptu změnit identifikaci lékaře, poskytovatele zdravotních služeb a datum jeho vystavení.
- Informace o změně údajů elektronického receptu centrální úložiště elektronických receptů uloží a obratem zašle informačnímu systému předepisujícího lékaře potvrzení o provedení změny.

(5) Nespolehlivost centrálního úložiště receptů – ochrana osobních údajů.

V dnešní době je ve zdravotnictví velké množství registrů evidujících údaje o pacientech, u nichž jsou léčeny nemoci a dalších podrobnostech. Velmi detailní informace o pacientech a jejich léčbě má ➤

na svých interních počítačových systémech každá nemocnice! Zde jde pouze o způsob jejich zajištění. Zatím není znám jediný případ úniku těchto informací o léčených pacientech z počítačového úložiště. Naopak je známo dost případů, kdy se někde na smetišti či ve sběrně starého papíru válela kompletní kartotéka některé likvidované nemocnice či lékařské praxe.

(6) Systém vadí doktorům, lékárníkům a Sdružení pacientů...

Je skutečně pravdou, že elektronický recept výrazně nevyhovuje především lékárníkům a také některým lékařům. Výrazně

čít, aby do systému podpory chráněného trhu práce vstoupily jen ty zaměstnavatelské subjekty, které budou řádně prověřeny, které systém podpory nezneužívaly.

V souvislosti s touto změnou se zavádí institut uznaného zaměstnavatele OZP, a to formou dohody uzavřené s Úřadem práce ČR. To znamená, že se již nebudou vymezovat jednotlivá chráněná místa a bude se posuzovat schopnost zaměstnavatele zaměstnávat více než 50 % OZP (vrácíme se vlastně k dříve používanému názvu „chráněná dílna“).

Zároveň se snižuje dosavadní 36násobek poskytovaného plnění na 28násobek,

„Je skutečně pravdou, že elektronický recept výrazně nevyhovuje především lékárníkům a také některým lékařům.“

zlepšuje evidenci léků a jejich výdej, včetně všech jejích pohybů. Prakticky znemožňuje fiktivní pohyb léků mezi jednotlivými lékárnami (který ve skutečnosti nikdy neproběhne a slouží jen ke kamuflování redistribuce léků za účelem dosažení vyššího zisku). Především pak znemožňuje neevidovaný reexport léků do zahraničí za účelem zisku. Nepůjde jednoduše provést to, aby léky prošly u některých českých „spřátelených“ lékáren pouze jejich účetnictvím, ve skutečnosti se v ČR fyzicky vůbec neobjevily a byly vyvezeny ze země výrobce do země XY s vyššími cenami na tamním trhu. Některým lékařům to vadí proto, že se může ukázat, že všem pacientům předepisují léky pouze od jediného výrobce, kterým jsou na předpisu jejich produkce hmotně zainteresováni.

(7) Závěr

Systém je zatím provozován krátce. Je nutné vyčkat na první praktické zkušenosti s jeho funkcí. Pokud se objeví nějaké nedostatky, je nutné je opravit a korigovat. Pokud se nevyskytnou technické problémy, měl by být systém mnohem jednodušší pro všechny zúčastněné strany (včetně pacientů) než původní recept v papírové podobě.

Velmi významné změny jsou také v novele zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, která významně mění podmínky zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Touto novelou dochází k jednoznačnému oddělení a pojmovému odlišení volného a chráněného trhu práce s cílem zabezpe-

protože tím se má eliminovat nežádoucí jev, kterým je takzvaná přefakturační výrobků nebo služeb poskytovaných v rámci limitů takzvaného náhradního plnění. Zároveň se zavádí možnost odstranění tvrdosti zákona ve vztahu k poskytování příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce, která spočívá v možnosti prominout splnění podmínky bezdlužnosti ve výjimečných případech. Dosud tato možnost nebyla.

Dochází k navýšení částky podle § 78 zákona o zaměstnanosti. Tento paragraf upravuje příspěvek na zaměstnávání osob se zdravotním postižením u zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % OZP. Od letošního 1. ledna tento příspěvek činí 12 000 Kč na mzdu. Zvýšení příspěvku je reakcí na zvýšení minimální mzdy od Nového roku na 12 200 Kč. Dále zaměstnavatel může využít 1000 Kč na paušální náhrady na vyšší náklady spojené se zaměstnáváním OZP. To znamená, že takový zaměstnavatel může obdržet příspěvek v celkové výši 13 000 Kč měsíčně, pokud splní všechny povinnosti, které mu ukládá zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Novela přispěje ke snížení administrativy v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, sníží určitým způsobem riziko takzvané přefakturační zboží a navýšením částky příspěvku na jednoho pracovníka se udrží současná zaměstnanost v chráněných dílnách.

Novelou zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, se ruší možnost přivydělat si v rámci takzvaného nekolidujícího zaměstnání na dohodu o provedení práce.

Nyní si uchazeči v evidenci Úřadu práce mohou přivydělat až 5500 korun měsíčně (polovina minimální mzdy). Podle novely č. 206/2017 Sb. ale bude přivýdělek možný jen na základě dohody o pracovní činnosti nebo v pracovním poměru. Opatření má zamezit zneužívání možnosti krátkodobého přivýdělku. Dosud někteří nezaměstnaní pracovali na dohodu o provedení práce i několik let, aniž by za ně byly placeny odvody, tato práce se také nezapočítávala na důchod apod.

Příspěvek na vyhrazení společensky účelného pracovního místa je nově možné vyplácet místo dosavadních maximálně 12 až 24 měsíců, má to přispět k úspěšnější integraci uchazečů o zaměstnání.

Novelou zákona o zaměstnanosti se také zřizuje elektronická evidence plnění povinného podílu zaměstnaných osob se zdravotním postižením, kterou bude spravovat Ministerstvo práce a sociálních věcí. Evidence umožní kontrolním orgánům lepší dohled nad dodržováním povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, případně nad náhradním plněním.

Významnou novelou, kterou již poznal každý příjemce důchodu, je novela zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Novela přinesla od letošního ledna významné zvýšení důchodů.

Důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí přiznané před 1. lednem 2018 se zvyšují od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2017 tak, že se

- základní výměra zvyšuje o 150 Kč na 2 700 Kč,
- procentní výměra zvyšuje o 3,5 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

Další novinkou je nařízení vlády č. 344/2017 Sb., o zvýšení příplatků k důchodu v roce 2017 (účinnost dnem 1. 1. 2018). Jedná se především o příplatky pro odbojáře. Tímto nařízením se příplatky k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. a podle zákona č. 357/2005 Sb. **přiznané před 1. lednem 2018 zvyšují o 3,5 % částky příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje. Příplatky se zvyšují od splátky důchodu, s nímž se vyplácí, splatné po 31. prosinci 2017.**

Dále jde o zákon č. 148/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – otcovská poporodní péče, zmír-

nění podmínek nároku na sirotčí důchod (účinnost dnem 1. 2. 2018).

Tímto zákonem byl novelizován mimo jiné zákon o důchodovém pojištění, do kterého bylo promítnuto **zavedení nové dávky nemocenského pojištění – otcovské poporodní péče**, jestliže podpůrčí doba u této dávky bude spadat do období po skončení výdělečné činnosti, která zakládala účast na nemocenském pojištění. V tomto případě půjde o náhradní dobu pojištění, která se bude hodnotit obdobně jako náhradní doba pojištění z titulu dočasné pracovní neschopnosti v době po skončení výdělečné činnosti zakládající účast na nemocenském pojištění, tedy v rozsahu 80 %. Trvání podpůrčí doby u dávky otcovské poporodní péče se zahrnuje i mezi druhy vyloučených dob pro stanovení osobního vyměřovacího základu.

Další změna spočívá v **rozšíření okruhu případů, kdy nově vznikne nárok na sirotčí důchod**, a to i v případě, kdy zemřelý získal jen krátkou dobu důchodového pojištění, a to aspoň jeden rok, popřípadě u pojištění staršího 38 let aspoň dva roky; období, ve kterém se bude sledovat splnění této podmínky, se přitom nemění (tj. v případě, že byl zemřelý starší 28 let, se zjišťuje podmínka získání aspoň jednoho roku pojištění v období 10 let přede dnem úmrtí; v případě, že byl starší 38 let je alternativně splněna podmínka potřebné doby pojištění i tehdy, získal-li aspoň 2 roky pojištění v období 20 let přede dnem úmrtí). Vyžaduje se

Skupina prací	Nejnižší úroveň zaručené mzdy			
	v Kč za hodinu		v Kč za měsíc	
	nyní	od 1. 1. 2018	nyní	od 1. 1. 2018
1.	66,00	73,20	11 000	12 200
2.	72,90	80,80	12 200	13 500
3.	80,50	89,20	13 400	14 900
4.	88,80	98,50	14 800	16 400
5.	98,10	108,80	16 400	18 100
6.	108,30	120,10	18 100	20 000
7.	119,60	132,60	19 900	22 100
8.	132,00	146,40	22 000	24 400

ní, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – zavedení revizního mechanismu nastavení důchodového věku, „zastropování“ důchodového věku na 65 let. Zákon č. 203/2017 Sb. mimo jiné **ukončuje zvyšování důchodového věku bez omezení, a to při dosažení 65 let.** Změny důchodového věku nad tuto hranici již budou vyplývat z procesu pravidelné revize. Zavedení revizního mechanismu nastavení důchodového věku odstraní nedostatky aktuálního pouze mechanického nastavení a umožní reagovat na změny vnějších podmínek reprezentovaných očekávaným vývojem střední délky života při

Základní měsíční sazba minimální mzdy se **od 1. ledna 2018 zvýšila z 11 000 korun na 12 200 Kč** a základní hodinová sazba z 66 korun na 73,20 Kč. V návaznosti na to jsou nařízením vlády zvýšeny i nejnižší úrovně zaručené mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin (viz tabulka nahoře). Zaručené mzdy jsou odstupňovány podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávaných prací. Minimální tarify pro jednotlivé profese jsou rozděleny do osmi skupin. Náročnost prací v jednotlivých skupinách je popsána v příloze k nařízení vlády č. 567/2006 Sb., kde jsou uvedeny i příklady konkrétních prací v těchto skupinách a různých oborech.

Zaručená mzda se schváleným nařízením vlády pro jednotlivé skupiny zvýšila od 1. ledna 2018 dle údajů v tabulce.

Vážení čtenáři, vím, že některé změny se již projevily, ale domnívám se, že je dobré si je takto všechny shrnout, abyste je měli přehledně uspořádané k vašemu případnému využití. NRZP ČR v současné době iniciuje další novelu zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, která by rozšířila spektrum diagnóz, na které je možné získat příspěvek na zvláštní kompenzační pomůcku. V Poslanecké sněmovně je již projednáván náš první letošní návrh zákona, který se týká zákoníku práce a jehož smyslem je zabránit neustálému snižování náhrad za ztrátu na výdělek a za pracovní úraz vlivem neustálého zvyšování minimální mzdy. Legislativní odbor NRZP ČR odvádí skutečně mimořádné výkony.

„Novela zákona č. 435/2004 Sb. přispěje ke snížení administrativy v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, sníží určitým způsobem riziko takzvané přefakturace zboží...“

však, aby se jednalo o dobu důchodového pojištění uvedenou v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tj. o dobu, za kterou se platí pojistné na důchodové pojištění. Výše sirotčího důchodu se i v případě splnění nových podmínek bude stanovovat obecným způsobem. Nárok na sirotčí důchod vzniká ode dne účinnosti zákona i v případech, kdy byly nové podmínky pro vznik nároku na sirotčí důchod splněny před tímto dnem, avšak podle dosavadní právní úpravy nárok na sirotčí důchod nevznikl.

Změny se týkají i zákona č. 203/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

dosažení důchodového věku v jednotlivých generacích.

Při stanovení částky zvýšení důchodů se přihlíží nejen k růstu cen **za domácnosti celkem**, ale současně i k růstu cen **za domácnosti důchodců a použije se výhodnější možnost** (dosud se přihlíželo pouze k růstu cen za domácnosti celkem) a dále se při stanovení částky zvýšení důchodů **zohledňuje polovina růstu reálné mzdy** (dosud se přihlíželo k růstu reálné mzdy o jednu třetinu).

Především pro zaměstnance v chráněných dílnách je významná také novela nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě.

Poukázky v hmotné nouzi poškozují nevinné lidi

Od 1. prosince 2017 platí nová úprava zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. V § 43 odst. 5 písm. a) je stanoveno, že pokud je dávka hmotné nouze vyplácena déle než šest měsíců v období posledních dvanácti měsíců, vyplácí se nejméně 35 % a nevyše 65 % dávky prostřednictvím poukázek opravňujících k nákupu zboží ve stanovené hodnotě.

Lhůta šest a dvanáct kalendářních měsíců se započítává od 1. června 2017, z tohoto důvodu k výplatě poukázkami dle změněných podmínek došlo od 1. prosince. Nahradit část peněz poukázkami bylo možné i předtím, úředníci o tom mohli individuálně rozhodovat. Teď je to ale povinné. Poměr vyplácených peněz a poukázek ve stanoveném rozptylu je na uvážení pracovníků Úřadu práce ČR. Ti jsou instruováni, aby přihlíželi k celé řadě faktorů – jednak k situaci samotného příjemce dávky a jednak k možnosti efektivního využití poukázek v místě jeho bydliště. Větší část dávky vyplacená v poukázkách bude využita tam, kde má úředník podezření, že příjemce nevyužije příspěvek k jeho účelu, to je k zajištění základních životních potřeb.

Změnu do zákona protlačila pozměňovacím návrhem poslankyně Jana Pastuchová (ANO). „Ubyly by případy, kdy jsou klienti viděni v obchodě, jak si za dávky hmotné

nouze kupují alkoholické nápoje. Delším pobíráním dávek hmotné nouze u klienta a společně posuzovaných osob dochází k uspokojení se svou životní situací. Změnou tohoto ustanovení by u některých z nich došlo k větší motivaci najít si zaměstnání,” argumentovala ve zdůvodnění pozměňovacího návrhu.

MPSV mělo proti pozměňovacímu návrhu poslankyně Pastuchové výhrady, zabránit jeho schválení ale nedokázalo. „My jsme při projednávání v Parlamentu upozorňovali, že se tato změna dotkne i zdravotně postižených spoluobčanů. Přesto byl návrh přijat,” uvedla bývalá ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová (ČSSD). Bohužel paní exministryně nebyla dostatečně rázná, aby zabránila přijetí pozměňovacího návrhu. Měla možnost pozastavit hlasování o zákonu, požádat o schůzky poslaneckých klubů a vysvětlit dopady návrhu paní poslankyni Pastuchové. Neučinila tak a důsledky odnášejí zcela nevinní lidé.

Poukázky v hmotné nouzi nejsou klasické stravenky určené jen na nákup jídla. Jedná se o poukázky na přímý odběr zboží, které slouží k nákupu potravin, základních hygienických prostředků, dětského a lékárenského zboží, školních potřeb a oděvů. Tedy zboží, které zajistí osobě v hmotné nouzi základní životní podmínky. Poukázky není možné použít na nákup alkoholu a tabákových výrobků. Úřad práce odebírá typizované poukázky od tří dodavatelů tak, aby lidé v hmotné nouzi mohli poukázkami zaplatit ve většině prodejen, bez ohledu na velikost obce. Dodavateli poukázek jsou podle našich informací Le Chéque Déjeuner, Ederend a Sodexo Pass Česká republika. Uplatnit je lze v síti prodejen nasmlouvaných dodavatelem – seznamy obchodů budou příjemcům dávky poskytovat úřady práce.

Síť prodejen, kde přijímají poukázky, je tvořena pouze dohodou mezi dodavatelem poukázek a konkrétní prodejnou. Úřad práce ČR do těchto vztahů nezasa-

Jana Pastuchová

huje, pouze stanoví, že dodavatelé jsou vázáni k pravidelné aktualizaci partnerské sítě a k jejímu rozšiřování. Poukázky jsou příjemcům nabízeny v nominálních hodnotách 20, 25, 30, 50, 100, 200 a 500 korun.

Podle vládní Agentury pro sociální začleňování je ale síť obchodů, které poukázky přijímají, nedostatečná. „V některých obcích nejsou žádné obchody, které poukázky přijímají. Tito lidé budou muset prostředky určené na zajištění základních potravin, oblečení a hygienických potřeb utrácet za dojíždění do větších měst. Představa, že takhle stát zamezí chudým v nakupování alkoholu a cigaret, je naivní. Vždycky se najdou obchodníci, kteří budou ochotní toto zboží za poukázku vydat nebo ji i vykoupit, třeba za poloviční hodnotu,“ říká Robert Herák z agentury. Vyplácení příspěvku v poukázkách podle něj povede jen k prohlubování finanční nouze nejchudších.

Považujeme povinné zavedení poukázek u příjemců hmotné nouze za absolutně nesmyslné. Je několik skupin postižených lidí, kteří dostávají poukázky, ale nemohou je vhodně využít.

Týká se to lidí pobývajících v sociálních ústavech, osob ve III. stupni invalidity, které nemají dostatečný počet odpracovaných let, a tedy nepobírají invalidní důchod. Kvůli tomu jsou tito lidé odkázáni právě na dávky v hmotné nouzi.

Dalšími postiženými osobami jsou matky samoživitelky, které se starají o postižené děti, a proto nemohou pracovat. Pobírají dávky životního minima. Musejí nakoupit různé léky, ošetrovací materiál a další věci, na které se poukázky nevztahují. Tyto osoby se obracejí s žádostí o radu na NRZP ČR, jenže výjimky v tomto případě neexistují.

Poslední skupinou lidí, která je postižena povinným vyplácením části dávek hmotné nouze v poukázkách, jsou pečující osoby, pečující o své blízké. Ty si také zpravidla nemohou zlepšit svou situaci prací a za svoji těžkou péči jsou postihnuty tímto necitlivým opatřením.

Troufnu si říct, že dalším problémem je skutečnost, že žádný obchodník těmto lidem na poukázky nevrátí peníze. Bude je nutit, aby utratili celou částku. Komplikace podle mě vzniknou kvůli dojíždění do obchodů, protože poukázky je možné využít jen v některých předem vybraných obchodech na základě dohody mezi distributorem poukázek a obchodníkem. Pokud žije někdo na vesnici, jen samotná cesta do obchodu jej stojí peníze.

„Považujeme povinné zavedení poukázek u příjemců hmotné nouze za absolutně nesmyslné. Je několik skupin postižených lidí, kteří dostávají poukázky, ale nemohou je vhodně využít.“

Současně se domnívám, že nové plošné opatření nebude příliš úspěšné. Lidé, které to má umravnit, to stejně nepostihne. Prodají poukázky pod cenou a koupí si, co chtějí. Možnost vyplácení části dávek poukázkami byla možná už nyní, ale úředníci ji nevyužívali. Teď to odnesou nevinní. Je nezbytné tento problém vyřešit co nejdříve novelou zákona a přimlouval bych se za to, aby povinnost vyplácet část dávek hmotné nouze poukázkami byla zrušena, protože je neefektivní a přináší pouze komplikace nevinným lidem.

Odhaduji, že novinka se negativně promítne do života 10 až 15 tisíc lidí. Lidé s invaliditou, kterých se to dotkne, může být odhadem až 10 tisíc, maminek pečujících o postižené děti jsou tři až čtyři tisíce a v ústavních zařízeních je přibližně 800 lidí.

V posledních letech výdaje na dávky v hmotné nouzi klesají, hlavně díky snižující se nezaměstnanosti a rostoucím mzdám. Zatímco v roce 2015 bylo formou příspěvků na živobytí a doplatku na bydlení vyplaceno 10,52 miliardy korun, loni to bylo 9,26 miliardy. Většina příjemců dávek hmotné nouze bere dávky oprávněně, proto se domnívám, že toto opatření je příliš tvrdé.

NRZP ČR připravuje novelu zákona č. 111/2006 Sb., o dávkách hmotné nouze, která by stanovila výjimky z ustanovení povinné výplaty části dávek hmotné nouze poukázkami. Ustanovení o povinné výplatě formou poukázek by se nevztahovalo na:

- a) osobu invalidní ve třetím stupni,
- b) osobu pobírající peněžitou dávku nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství nebo rodiče celodenně, osobně a řádně pečujícího alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírajícího rodičovský příspěvek, a to po dobu trvání nároku na rodičovský příspěvek a po této době takto pečujícího o dítě, které z vážných důvodů nemůže být umístěno v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,
- c) osobu osobně pečující o dítě ve věku do 10 let závislé na pomoci jiné

fyzické osoby ve stupni I nebo osobu osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc; je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, která byla určena jejich písemnou dohodou, a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec,

- d) poživatele příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost),
- e) osobu odkázanou na dietní stravování.

Naší snahou je vyřešit co nejrychleji problém s poukázkami, protože se zatím zdá, že politická reprezentace nepřipravuje žádnou rychlou novelu zákona. Doufejme, že tento náš podnět povede k tomu, že politici se budou poukázkami vážně zabývat.

Snižování náhrad za ztrátu na výdělku

Snižování náhrad za ztrátu na výdělku z důvodu nemoci z povolání nebo pracovního úrazu je dlouhodobý problém a NRZP ČR se jím už dlouho zabývá. Apelovali jsme několikrát na MPSV ČR, aby samo připravilo novelu zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, který upravuje výplatu náhrad.

Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání činí rozdíl mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu. V případě, že poškozenému zaměstnanci je náhrada za ztrátu na výdělku poskytována, následně dojde ke skončení jeho pracovního poměru a on je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, je mu tato náhrada poskytována stále ve stejné výši i v době, kdy je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Problém nastává v případě, že poškozenému zaměstnanci předtím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhrada poskytována nebyla. V případě, že se poškozený zaměstnanec stane uchazečem o zaměstnání, chybí zde poukazový výdělek. Proto je pro případy, že je poškozený veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, stanoven fiktivní poukazový výdělek ve výši minimální mzdy. V praxi je sporné, zda se má v tomto případě při výpočtu náhrady vycházet z aktuální minimální mzdy, nebo z minimální mzdy platné v den zařazení dotčeného do evidence uchazečů o zaměstnání.

Existují dva názory. Jeden názor vychází z toho, že se má zaměstnanci zohlednit skutečná (zvýšená) částka minimální mzdy, neboť je-li veden jako uchazeč o zaměstnání, je nepochybné, že mu pracovní potenciál do určité míry zbývá, a snahou by tedy mělo být, aby znovu pracoval. Kdyby pracoval, dosahoval by ve většině případů výdělek v aktuální výši minimální mzdy, a proto je mu ji třeba v této výši zohlednit. Podle tohoto názoru není možné, aby zaměstnanci, který je se stejnou nemocí z povolání veden jako uchazeč o zaměstnání, byla zohledňována jiná výše minimální mzdy oproti druhému se stejnou nemocí z povolání jen proto, že jeden z nich byl veden v evidenci například

o dva měsíce dříve, kdy sazba byla nižší.

Druhý názor se opírá o některé nálezy Ústavního soudu a o judikaturu Nejvyššího soudu. Vychází v zásadě z toho, že změna právního předpisu není podstatnou změnou poměrů na straně poškozeného, která by měla mít za následek takovou změnu ve výpočtu, jež by poskytovanou náhradu snížila. Vychází ze zákazu retroaktivity, zachování nabytých práv a minimalizace dopadů pro zdravotně postižené, z právní jistoty pro poškozené a z dobrých mravů.

Přikláníme se k druhému názoru, protože účelem a smyslem zvýšení minimální mzdy není poškodit bývalé zaměstnance, kterým je poskytována náhrada za ztrátu na výdělku. Vycházíme z toho, že u těchto bývalých zaměstnanců se nejedná o doplatek platu, ale o fikci jejich výdělku. Uplatnění nového způsobu stanovení minimální mzdy by pro bývalé zaměstnance mělo zcela absurdně negativní dopad, protože by znamenalo snížení jejich příjmu, ačkoliv důvod ke změně právní úpravy byl zcela opačný. Věc je třeba řešit systémově, protože není možné, aby v konkrétním případě výše náhrady u poškozených, kteří jsou uchazeči o zaměstnání, závisela pouze na tom, ke kterému výkladu se zaměstnavatel, popřípadě pojišťovna, u které je zaměstnavatel ze zákona pojištěn, přikloní. Proto se navrhuje jednoznačně stanovit, že za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se v těchto případech považuje výdělek ve výši minimální mzdy platné v den zařazení poškozeného do evidence uchazečů o zaměstnání.

NRZP ČR slíbila, že se pokusí sama vypracovat novelu zákoníku práce, která by řešila problém snižování náhrad za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti z důvodu pracovního úrazu či nemoci z povolání vlivem neustále se zvyšující minimální mzdy. Tento slib za pomoci poslanců splnila. Novelu zákona podali páni poslanci Vít Kaňkovský a Patrik Nacher jako sněmovní

tisk číslo 22. Stalo se tak 30. listopadu s tím, že jsme společně s poslanci usilovali, aby byl zákon projednán v takzvaném zrychleném čtení ještě do konce roku 2017. Bohužel se to nepovedlo, protože vláda, která má 30 dní na vyslovení stanoviska k poslaneckým návrhům, se tiskem zabývala až 22. prosince a od té doby již Poslanecká sněmovna nezasedala, tudíž zákon nemohl být projednán do konce roku.

Návrh zákona je velmi jednoduchý, jedná se vlastně o úpravu § 271b odst. 3 zákoníku práce, kdy se stanoví, že za výdělek o pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se v těchto případech považuje výdělek ve výši minimální mzdy platné v den zařazení poškozeného do evidence uchazečů o zaměstnání. Touto úpravou nedojde k dalšímu zhoršení finanční situace poškozeného.

Vláda bohužel dala k návrhu zákona zamítavé stanovisko, i když musela vědět, že prakticky stejnou úpravu navrhoval předchozí kabinet v rozsáhlé novele zákoníku práce, která nebyla již Poslaneckou sněmovnou projednána. NRZP ČR je postojem vlády zklamána, negativní stanovisko velmi komplikuje situaci. Zákon nelze již projednat ve zkráceném čtení, čeká ho standardní projednávání v Poslanecké sněmovně a Senátu. To ale bude trvat nejméně 6 až 8 měsíců. Zákon se tudíž už nemůže týkat vyplácených rent, které byly přiznány nejpozději k 31. prosinci 2017.

Vážení čtenáři, současná situace je taková, že MPSV ČR připravuje svou novelu zákoníku práce a dalších souvisejících zákonů, která řeší výplatu rent s ohledem na výši minimální mzdy, a to podobně, jako jsme navrhli my. Vzhledem k tomu, že vládní návrh dosud není v Poslanecké sněmovně, podařilo se náš návrh novely zákoníku práce, podaný poslanci V. Kaňkovským a P. Nacherem, projednat v prvním čtení. Sněmovna doporučila výraznou většinou, aby zákon projednal Výbor pro sociální politiku. Doufejme, že se v něm podaří zákon projednat rychle.

Inkluzivní vzdělávání – příklady dobré praxe

Společné vzdělávání probíhá v ČR již od roku 2005. Od září 2016 mají všechny školy nově ze zákona nárok na finanční podporu. Úspěšnost společnosti se měří i tím, zda dokáže zajistit rovný přístup ke vzdělávání všem, dle jejich možností a potřeb.

Přesto nebo právě proto je inkluzivní vzdělávání nebo také společné vzdělávání v současné době předmětem docela vášnivých diskusí příznivců a odpůrců. Odpůrci v poslední době neustále zpochybňují celý koncept společného vzdělávání žáků jak se zdravotním postižením, tak bez něj. Někdy příliš nechápu, o co vlastně v těchto debatách jde. Je jisté, že pokud má žák schopnosti normálně se vzdělávat, tak by mělo být jedno, jestli je na vozíku nebo špatně chodí či je nevidomý. Takový žák je za určité podpory schopen se naučit stejné penzum znalostí jako ostatní. Reforma vzdělávání, která byla uskutečněna v předchozích letech, možná příliš ukvapeně zahrнула do společného vzdělávání i žáky z problematického prostředí nebo žáky s lehčím mentálním postižením. Možná tady mohlo být postupováno pomaleji a citlivěji. Je však nepochybné, že myšlenka společného vzdělávání je správná, pouze nemůže být uplatňována vždy, za jakýchkoliv okolností.

Na podporu společného vzdělávání budeme tento rok v našem časopise uveřejňovat příklady dobré praxe, abychom ukázali, jak je takové vzdělávání žáků a studentů důležité. V tomto článku přinášíme pohled studenta Fakulty informatiky Masarykovy univerzity Vojtěcha Poláška, který se narodil s těžkým zdravotním postižením.

Vojtěch je přesvědčen o tom, že společné vzdělávání má velký smysl úplně pro všechny – pro žáky se speciálními potřebami, jejich spolužáky i pro pedagogy. On sám se díky němu necítil vyčleněný ze společnosti. Učil se to samé co ostatní, bojoval se stejnými domácími úkoly, soutěžil ve stejných hrách... A přišlo mu to samozřejmě. Přínos to mělo i pro spolužáky. Předně se dověděli, že po světě chodí lidé, kteří špatně vidí nebo nevidí vůbec. Ale zjistili také, že se takových lidí není třeba bát a že potřebují mít své věci

na svém místě. „S lidmi s postižením se chtěl nechtě budou v životě potkávat a díky své zkušenosti budou vědět, jak jim pomoci, jak se k nim chovat a co jim třeba nepomáhá vůbec,“ popisuje Vojtěch Polášek, v čem spatřuje hlavní přínos.

Občas slýchává, že společné vzdělávání komplikuje výuku a přidává pedagogům práci navíc. Myslí si, že je to jako ostatně všechno kolem společného vzdělávání velice individuální. „V některých situacích to může od pedagoga vyžadovat kreativní řešení. Jak třeba nevidomému vysvětlit, jak vypadá molekula vody? Prozradím vám, že na to stačí trocha plastelíny. I když to občas představuje nějakou práci navíc, může to učitele dovést k úplně novým pohledům na to, jak nějakou látku vysvětlit. Nicméně si samozřejmě dokážu představit případy, kdy taková poměrně jednoduchá příprava stačit nebude,“ poznamenává.

Už od mateřské školky se Vojtěch Polášek vzdělával společně s dětmi bez postižení. „Tenkrát v devadesátých letech byla inkluze ještě v plenkách. Záleželo především na vedení školy a pedagozích, jestli se chtěli do společného vzdělávání pustit. A já jsem v tomto ohledu narazil na vstřícné lidi a jsem za to rád,“ ohlíží se za obdobím, kdy navštěvoval Mateřskou školu Radost a Základní školu Sedmíráska v Rožnově pod Radhoštěm. „Tato škola vlastně praktkovala společné vzdělávání už tenkrát. Mezi mými spolužáky byste našli děti s tělesným postižením, s poruchami učení, ale také děti bez postižení,“ oceňuje.

Záhy poznal, že pokud bude chtít dělat to co ostatní, nebude to vždycky jednoduché a bude to často vyžadovat nějakou práci navíc. Třeba takové psací písmo mu dávalo opravdu zabrat. Zároveň ale zjistil, že to není nemožné. „Umím se podepsat anebo napsat pár řádek na pohlednici, a když se bude

příjemce snažit, dokonce to přečte. To je asi to nejdůležitější, co si odnáším ze základní školy,“ říká Vojtěch s úsměvem.

Spoustu času se spolužáky také trávil mimo školu. To je podle něj něco, na co by se nemělo zapomínat. „Ve škole se sice naučíte spoustu věcí, ale jaké je to lézt přes plot, jak rychle se dá jet na kole ve dvou nebo jak na holky, to vás tam nenaučí,“ vzpomíná Vojtěch na své dětství a mimoškolní aktivity. A zároveň tak trefnými příklady ilustruje přínos sociální inkluze. Hodně pro něj spolužáci znamenali především během studia na Gymnáziu Jozefa Miloslava Hurbana v Čadci, kdy přebýval na internátě a musel si všechno zařizovat sám. To ho do velké míry připravilo na vysokoškolský život, kdy se člověk už tolik nemůže spoléhat na pomoc ostatních. „Jistě, spoustu užitečných věcí vás naučí rodiče, případně existují kurzy sebeobsluhy, ale to, co jsem odkoukal od spolubydlících na škole, využívám dodnes,“ dodává.

Vojtěch Polášek je přesvědčen o tom, že všechno kolem společného vzdělávání je hodně individuální. Nemyslí si, že všechny znevýhodněné děti musí bezpodmínečně projít společným vzděláváním. Pro některé to opravdu nemusí být správná cesta. Každé takové dítě by ale podle něj mělo dostat možnost to zkusit. „Protože společné vzdělávání není jen o tom, že vedle sebe sedí děti s postižením a bez něj. Společné vzdělávání boří bariéry, které může mezi zdravé a znevýhodněné lidi postavit společnost, předsudky či pouhá neznalost,“ uzavírá.

Okénko do poraden NRZP ČR

Dceři byla diagnostikována cukrovka typu 1. Je jí šest let, bude si píchat inzulín. Chtěla bych se zeptat, zda si mohu zažádat o příspěvek na péči?

Nárok na příspěvek má osoba starší jednoho roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 zákona o sociálních službách. Stupeň závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládnout, a potřeby každodenní mimořádné péče jiné fyzické osoby u osob do 18 let věku a potřeby každodenní pomoci, dohledu nebo péče jiné fyzické osoby u osob starších 18 let věku.

Diabetické děti jsou většinou zařazovány do prvního stupně závislosti. Posouzení by se mělo odvíjet od věku dítěte a od druhu léčby. Vliv na posuzování má například počet píchnutí inzulínu denně, počet měření glykemie z prstíku, měření ketolátek, přepichování setu u pumpičky a další léčebné úkony jsou zahrnovány pod jeden úkon – péče o zdraví.

Před několika měsíci jsem podala správní žalobu ohledně přiznaného stupně invalidního důchodu. Je někde stanovena doba, za jak dlouho by měl být posouzen můj zdravotní stav v rámci správní žaloby, a jak je to s mojí přítomností u takového přezkumu mého zdravotního stavu?

Občanský soudní řád délku řízení nestanovuje, měla by být přiměřená s ohledem na složitost případu.

Ve správní žalobě se ovšem neposuzuje váš zdravotní stav. Soudce je primárně právního vzdělání a není tedy schopen ho posoudit. Správní žaloba řeší, zda ve správním řízení nedošlo k procesnímu pochybení a vaše žádost byla řádně projednána dle správního řádu.

Nazná-li soud, že váš zdravotní stav nebyl prozkoumán v zákonném rozsahu, může určit soudního znalce, který sepiše znalecký posudek o hodnocení vašeho zdravotního stavu.

Soud v řízení o správní žalobě rozhoduje, zda se napadené rozhodnutí zruší a vrátí věc k novému projednání, nebo napadené rozhodnutí potvrdí.

Jelikož primárně nejde o nové posouzení zdravotního stavu, účast na řízení je pouze na vašem rozhodnutí.

Dlouhodobě se léčím s onemocněním srdce. Nyní se k tomuto onemocnění přidružila i neschopnost pohybu - jsem odkázána na invalidní vozík s nutnou pomocí. Odborným lékařem jsem byla odeslána na ústavní rehabilitační oddělení, kde jsem pobyla několik dnů. Zde mi byl kromě rehabilitační péče proveden i svalový test. Dle obdrženého svalového testu mám kyčle, koleno, kotník, třetí článek prstů a palec hodnocen ve stupni 1-2, výjimečně (pouze 1x) se zde vyskytuje i 3. stupeň. Zbývající části těla jsou ohodnoceny ve stupni 3. V závěrečné diagnóze je kromě jiného uvedena i ztráta mobility a soběstačnosti. Mohu to chápat tak, že konečně splňuji podmínky pro přiznání pro mne důležitého průkazu ZTP/P

a zároveň i na příspěvek na automobil? Do provedení tohoto testu byly ze strany ÚP veškeré žádosti o jakýkoliv příspěvek na kompenzační pomůcku včetně průkazu ZTP/P pokaždé zamítnuty s tím, že se na onemocnění srdce nedá nic přiznat. Nebo se i nadále bude vycházet z hlavní diagnózy, tedy ze srdečních problémů, a stále nemám na nic nárok? Nějak se totiž začínám ztrácet v privilegovaných diagnózách. Mám šanci v současné době u příspěvku uspět? Nechci zbytečně podávat další žádost, na to už v současné době nemám sílu.

Jelikož se váš zdravotní stav natolik změnil, že máte v závěru lékařské zprávy uvedenou ztrátu mobility a soběstačnosti, rozhodně si o průkaz OZP požádejte. Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší jednoho roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, naleznete ve vyhlášce č. 388/2011 Sb.

Stejně tak můžete podat žádost na příspěvek na motorové vozidlo. Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motoro-

vého vozidla naleznete taktéž ve vyhlášce č. 388/2011 Sb.

Dále zvažte, pokud ho již nemáte, žádost o příspěvek na péči. Příspěvek na péči je určen osobám, které s ohledem na dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí poskytovanou pomoc. Více o příspěvku na péči najdete na webových stránkách MPSV (www.mpsv.cz).

V uvedených řízeních je naopak vaše onemocnění srdce přidružené onemocnění a primárně se bude dokladat ztráta mobility a soběstačnosti.

Patnáctiletému synovi byl zamítnut

1. stupeň příspěvku na péči. Má lehkou mentální retardaci, IQ 52. Bylo uznáno, že potřebuje pouze pomoc v péči o zdraví (neurolog, ortoped, oční, alergolog, nefrolog, kardiolog). Ve škole má asistenci. Tím, že zvládá alespoň tři základní životní potřeby, nesplňuje stupeň závislosti. Syn nemůže zůstat úplně bez dozoru, dohledu, ve škole, má problémy s výslovností, orientací atd. Potřebuje pomoci. Navíc u něj dochází k agresivnímu jednání při jakémkoliv nesouhlasu, vysvětlování. Můžete mi poradit, jak se odvolat?

V případě nesouhlasu s rozhodnutím, můžete podat odvolání do 15 dnů od převzetí rozhodnutí prostřednictvím ÚP, který ho vydal, ke krajské pobočce MPSV.

V odvolání napíšete důvody, pro které nesouhlasíte s rozhodnutím. Můžete rozepsat všechny základní životní potřeby, které syn nezvládá a potřebuje s nimi pomoci. K odvolání je vhodné přiložit aktuální lékařské zprávy, které nezvládání ŽŽP prokazují a ÚP je neuznal.

Dále můžete požadovat osobní účast u jednání odvolací posudkové komise.

Chci se zeptat, zda si mohu přivydělat ke svému invalidnímu důchodu 3. stupně a příspěvku na péči 2. stupně. Mohu uzavřít DPP, DPČ, smlouvu? Případně jaká maximální výše platu může být, abych o tyto dávky nepřišel?

U daného výdělků se nezohledňuje maximální výše mzdy, ale pouze minimální, která musí odpovídat zákonem stanovené minimální mzdě. Co se týče druhu smlouvy, ta rozhodující také není. Jelikož máte třetí stupeň ID, veškeré pojištění za vás odvádí stát.

Výplata příspěvku na péči a důchodu není ovlivněna vyplácenou mzdou.

Jediné, co ovlivňuje vaši pracovní schopnost i ID 3. stupně, je, zda máte v posudku napsáno, že můžete popřípadě nemůžete vykonávat pracovní činnost za mimořádných podmínek. Dále platí, že pracovní činnost by měla být maximálně ve zbyvajícím rozsahu k pracovní neschopnosti. Tedy máte-li omezenou pracovní schopnost na 70 %, zbyvajících 30 % můžete využít k práci. Také by mělo jít o práci, kterou s ohledem na svůj zdravotní stav zvládnete.

Nikdo vám využití pracovní schopnosti nemůže zakázat, jde pouze o skloubení vašeho zdravotního stavu s náplní práce.

Bohužel se často stává, že pokud naplníte pracovní činnost ve větším rozsahu, než je stanovena zbyvající kapacita v posudku, mohou posudkoví lékaři přehodnotit váš ID s ohledem na adaptaci vašeho zdravotního stavu.

Dne 15. března 2017 jsem si zažádala o nový průkaz ZTP, platnost starého vypršela 31. března 2017. Dosud nemám žádnou odpověď. Bez průkazu ZTP si nemohu požádat o parkovací průkaz ani o příspěvek na benzín. Navštěvuji pravidelně nemocnici Motol, kde bez parkovacího průkazu nemohu stát na místě pro tělesně postižené. Některá vyšetření trvají celé dopoledne a bez parkovacího průkazu platím vysoké částky za parkování. Chtěla bych se zeptat, jestli se mohu někde informovat, jak dlouho ještě bude trvat vyřizování průkazu ZTP? Na úřadu práce jsem se ptala už dvakrát, řekli mi, že nemají možnost tuto situaci ovlivnit.

Lhůta řízení je až 60 dnů (30 + 30), v případě složitosti řízení a zjišťování rozhodných skutečností. Posudkový lékař má na vydání posudku 45 dnů (také je možno prodloužit). V době, kdy úřad předává podklady LPS, se řízení přerušuje a následně po návratu posudku se opět obnoví. V případě přerušování řízení se může lhůta ještě dále prodloužit, o přerušování řízení vás ovšem úřad musí informovat.

Pokud chcete znát podrobnosti o průběhu řízení, popřípadě si nejste jisti jeho fází, zavolejte si přímo na příslušný úřad a doptejte se. Úřednice sice délku neovlivní, ale mohla by vám sdělit, proč je délka již nad rámec obvyklé lhůty.

Jelikož řízení trvá nad rámec obvyklé lhůty, můžete podat stížnosti na nečinnost úřadu, popřípadě na průtahy v řízení. Také můžete žádat o náhradu škody v souvislosti s nevydáním rozhodnutí v zákonné lhůtě. Stížnosti se podávají k nadřízenému úřadu, který by měl zpravidla rozhodnout do 30 dnů od obdržení žádosti.

Nedopatřením jsem neuhradila malou část pojistky a mám na účtu exekuci. Jelikož jsem invalidní a rozvedená, potřebovala bych, až obdržím peníze, čerpat životní minimum hotově z účtu. Popište mi, zda to jde (údajně ano) a kdy a jak to mám provést a co přesně potřebuji. Jaká je výše, když jsem sama bez dětí?

Z účtu, na kterém byla provedena exekuce, můžete jednorázově a jen jednou vybrat částku dvojnásobku životního minima (tj. 6 820 Kč). O tuto částku požádáte přímo v bance, kde svůj zastavený účet máte.

Pokud vám na účet přichází invalidní důchod, případně jiné dávky, doporučuji velmi rychle změnit způsob výplaty a nechat si je posílat například složenkou.

Jsou to asi dva měsíce, co teta podávala žádost o příspěvek na péči. Bylo provedeno šetření v rodině, obvodní lékař sepsal zprávu a vše bylo odesláno na posudkově. Řízení bylo přerušeno. Stav tetu byl infaustní a rychle se zhoršoval. Před pěti týdny byla přijata na lůžkové oddělení hospicu, kde bohužel ve čtvrtek zemřela. Je nám jasné, že musíme na ÚP nahlásit úmrtí, ale co bude dál? Bude řízení o příspěvku pokračovat? Dojde k nějakému přiznání a následnému vyplacení, nebo bude vše ukončeno? Vím, že příspěvek musíme zaplatit do hospicu, zaslouží si to za tu obrovskou péči, kterou lidem poskytují.

Co se týče příspěvku na péči při úmrtí, v takovém případě nárok na výplatu nepropadá, nýbrž přechází na osobu či instituci, která žadateli poskytovala sociální péči a byla řádně nahlášena na formuláři „Oznámení o poskytovateli pomoci“. Tento poskytovatel se tak stává účastníkem řízení a obdrží na jeho konci rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči, případně jeho zvýšení, snížení, nepřiznání či odejmutí, proti kterému má možnost se odvolat.

Bylo-li poskytovatelů v konkrétních měsících více, náleží jim výplata příspěvku v rovné výši, nedohodnou-li se na jiném rozdělení. Pokud se v průběhu řízení změnil poskytovatel pomoci, má pochopitelně každý z nich nárok na výplatu pouze za měsíce, za které péči poskytoval.

Popisovaný přechod nároku na dávku po úmrtí však platí pouze v případě, že bylo v rámci řízení před úmrtím žadatele provedeno sociální šetření.

Stane-li se, že zemře příjemce již přiznaného příspěvku na péči předtím, než je mu vyplacena dávka za konkrétní měsíc, přechází automaticky výplata nevyplacené dávky rovněž na uvedeného poskytovatele pomoci.

Devatenáct finalistů na cenu MOSTY si letos ocenění převezme v Praze

Z více než sedmi desítek návrhů na udělení cen MOSTY vybírala 11. ledna nominační komise, složená z členů předsednictva NRZP ČR, finalisty čtyř kategorií letošních cen MOSTY. Hodnotící výbor pak ve druhém kole rozhoduje o vítězích jednotlivých kategorií.

Nominace letos získali:

I. kategorie –

Cena pro instituci veřejné správy

Město Sokolov – za poskytování služby Senior Expres

Statutární město Pardubice – za projekt Revitalizace Tyršových sadů a jejich zpřístupnění osobám se zdravotním postižením

Středisko Telresias – Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky – za 15 let systematické pomoci pro studenty se zdravotním postižením z Masarykovy univerzity v Brně

Střední odborné učiliště Uherský Brod – za mimořádné dlouhodobé aktivity ve vzdělávání žáků se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky – za přístup k zaměstnávání osob se zdravotním postižením

II. kategorie –

Cena pro nestátní subjekt

ALSA, z.s. – za rozvoj péče a kvality života osob s amyotrofickou laterální sklerózou

Ergotep, družstvo invalidů – za inovativní a udržitelný rozvoj zaměstnávání a integraci osob se zdravotním postižením

Kino bez bariér MFF Karlovy Vary – za projekt Kino bez bariér
Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, z.s. – za 50 let práce ve prospěch osob s mentálním postižením a jejich rodin

III. kategorie –

Cena pro osobnost hnutí osob se zdravotním postižením

PhDr. Mgr. Libor Novosád, Ph.D. – za celoživotní profesionální a dobrovolnickou práci ve prospěch osob se zdravotním postižením

Jan Popelář – za celoživotní přínos osobám s tělesným postižením v České republice

Ing. Martina Příbylová – za dlouhodobou a neúnavnou práci pro patientské organizace a přínos pro reformu psychiatrie v České republice

Ing. Josef Závíšek – za dlouhodobou práci v péči o duševní zdraví lidí se závažným duševním onemocněním a pečujících osob

Ing. Pavel Žák, CSc. – za dlouhodobou činnost v oblasti bezbariérové přístupnosti staveb a samostatného pohybu osob se zdravotním postižením

IV. kategorie – Zvláštní cena

Aplikace Záchranka, z.ú. – za vytvoření aplikace Záchranka

Ing. Zdeněk Bumbálek – za bezbariérovou a plnohodnotnou komunikaci mezi osobami s postižením sluchu a slyšícími pomocí služby online simultánního přepisu mluvené řeči

Česká televize – za pořady pro neslyšící diváky a zapojení osob s postižením sluchu do natáčení takových pořadů – pořad HOPSASA

Šimon Ryšavý – za vydávání knih věnujících se problematice zdravotního postižení

Únia dopravy, pošt a telekomunikací SR – za systematické odstraňování bariér v dopravě

Letošní vítězové budou vyhlášeni
22. března od 15.00 hodin
 v TOP HOTELU Praha.

Patronkou ceremoniálu bude velvyslankyně ČR na Slovensku

Livia Klausová,
 která se účastní předávání cen od roku 2007.

Záštitu nad 15. ročníkem
 převzala primátorka hlavního města Prahy

Adriana Krnáčová.

Město Praha je hlavním partnerem 15. ročníku.

Moderátorem slavnostního odpoledne bude Aleš Cibulka a během
 ceremoniálu vystoupí zpěváci Hanka Křížková a Laďa Kerndl
 a Hudební ateliér Zbůch HAZBAND.

Partnery 15. ročníku jsou Pražská teplárenská, a. s.,
 Metropolitní univerzita Praha a Střední zdravotnická škola Ruská.
 Mediálním partnerem akce je MAFRA.

Slavnostní udílení cen MOSTY 2017 se koná i za finanční podpory
 Úřadu vlády ČR.

NRZP ČR začala v roce 2003 s pravidelným vyhlašováním ceny
 MOSTY v zájmu podpory aktivit přispívajících ke zlepšení postavení
 osob se zdravotním postižením v České republice.
 Cena je udělována za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch
 osob se zdravotním postižením, letos ve čtyřech kategoriích.

Přijměte pozvání na akci.

Vstup je zdarma, svoji účast však musíte písemně potvrdit do 15. 3. 2018
 na e-mailové adrese m.dvorak@nrzp.cz.

mosty 2017

ČR na Evropském parlamentu osob se zdravotním postižením

Více než 600 osob se zdravotním postižením z celé Evropy se loni 6. prosince sešlo na 4. Evropském parlamentu osob se zdravotním postižením v hlavním jednacím sále EP v Bruselu.

Tato snad nejvýznamnější evropská akce roku 2017 týkající se OZP měla za cíl podpořit dialog mezi zástupci evropských organizací OZP ze všech členských zemí EU a všech typů zdravotního postižení a členy Evropského parlamentu i dalšími vrcholnými činiteli orgánů Evropské unie. Spolu s Evropským parlamentem tuto akci uspořádalo Evropské fórum osob se zdravotním postižením (EDF), organizace zastupující zájmy Evropanů s nejrůznějšími typy zdravotního postižení, jejímž je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR řádným členem. Konala se u příležitosti mezinárodního dne osob se zdravotním postižením (3. prosince) a 20. výročí EDF. Zasedání Evropského parlamentu OZP napomohlo vyzdvihnout význam problematiky zdravot-

ního postižení v evropské politice. Má již svou tradici, neboť obdobné akce se konaly už v letech 1998, 2003 a 2012.

Hlavními tématy byly plně přístupné evropské volby v roce 2019, boj s diskriminací v účasti OZP na politickém a veřejném životě, Evropská strategie 2020–2030 zaručující lidská práva pro všechny a implementace Úmluvy OSN o právech OZP. Mezi řečníky byli zástupci Evropské komise, estonského předsednictví EU, předseda Evropského parlamentu a předsedové frakcí a skupin EP, předsedové poradních orgánů EU, evropská ombudsmanka, představitelé odborů a mnozí další. NRZP ČR na akci vyslala dvanáctičlennou delegaci z řad svých členských organizací. Vyslání delegace NRZP ČR podpořila paní europo-

slankyně Olga Sehnalová, která na zasedání coby spolupředsedkyně Meziskupiny EP pro zdravotní postižení předsedala jednomu z tematických bloků.

Zasedání bylo tlumočeno do všech úředních jazyků EU i do mezinárodního znakového jazyka, dále byl k dispozici přepis na plátno, oficiální webstreaming v přístupném formátu, podklady k jednání v Braillově písmu a ve verzi pro snadné čtení. Jelikož měla akce podpořit dialog mezi delegáty evropských organizací OZP a členy EP, zahrnovala každá ze tří hlavních částí zasedání rozsáhlou „plenární debatu“. Tyto debaty probíhaly podle obdobných pravidel jako běžná plenární zasedání Evropského parlamentu. Seznam řečníků byl odsouhlasen a čas vyčleněn předem před samotným

jednáním. Organizátoři se snažili zajistit, aby seznam řečníků byl inkluzivní a zahrnoval nejvíce marginalizované osoby se ZP – ženy a děti a mladé lidi se ZP, osoby s mentálním nebo psychosociálním postižením, osoby, které potřebují vysokou míru podpory. Jednotlivé hlavní části zasedání řídili členové Výkonného výboru EDF a Mezikupiny EP pro zdravotní postižení.

Předseda Evropského parlamentu Antonio Tajani na úvod delegáty ujistil: „Náš závazek zlepšit život osob se zdravotním postižením je založen na našich evropských hodnotách, včetně úcty ke svobodě, rovnosti a začleňování všech jednotlivců do společnosti. Tyto hodnoty je třeba přeložit do konkrétních činů, aby umožnily každému žít nezávislým životem a aby zajistily, že naše společnost bude posilou pro všechny.“ Předseda EDF Yannis Vardakastanis prohlásil: „Dnes ukazujeme Evropský parlament, který je blízky svým občanům. Evropský parlament OZP je

k internetu, na přepravu nebo na nezávislý život, jakož i o strukturálních fondech – v souladu s opatřeními Úmluvy OSN o právech OZP.“

„Hlavními tématy byly plně přístupné evropské volby v roce 2019, boj s diskriminací v účasti OZP na politickém a veřejném životě, Evropská strategie 2020–2030 zaručující lidská práva pro všechny a implementace Úmluvy OSN o právech OZP.“

dalším milníkem v dialogu mezi volenými představiteli EU a občany se zdravotním postižením. Během celé existence EDF byl Evropský parlament silným a hlasitým obhájcem lidských práv OZP. V nedávné době prosazoval a chránil práva osob se zdravotním postižením v legislativním vyjednávání o právu na rovný přístup

Delegáti vyzvali čelné představitele EU, aby zajistili, že nadcházející evropské volby budou plně přístupné osobám se ZP. Právo na účast v politice a právo volit jsou zakotveny v Úmluvě OSN, kterou ratifikovala jak EU, tak její členské země (s výjimkou Irska). Nicméně ve skutečnosti je statisícům Evropanů se ZP výkon jejich základ-

ního práva odepřen. Ženy se ZP, lidé žijící v ústavách a osoby s mentálním nebo psychosociálním postižením čelí ještě většímu riziku vyloučení. Delegáti rovněž vyzvali k přijetí Evropské strategie pro osoby se zdravotním postižením 2020–2030, která by pokrývala všechna ustanovení Úmluvy OSN. Strategie by měla zahrnovat stanovení roku 2021 jako dalšího Evropského roku práv osob se zdravotním postižením. Účastníci se také zabývali Cíli udržitelného rozvoje, zejména těmi, které přímo zmiňují problematiku zdravotního postižení. Na závěr delegáti vyzvali Radu EU, aby se přičinila o přijetí ambiciózního stanoviska k Evropskému zákonu pro přístupnost.

Čtvrtý Evropský parlament osob se zdravotním postižením se uskutečnil v poměrně kritické době, kdy se víra Evropanů v projekt společné Evropy oslabuje. EDF a zástupci jeho členských organizací na něm čelným představitelům EU sdělili, jakou Evropu si přejí: Evropu lidských práv a sociálního začlenění pro všechny.

Z HISTORIE SPOLKŮ a organizací zdravotně postižených - II. část

Organizace zdravotně postižených v letech 1945 – 1949

Po skončení druhé světové války obnovily v plném rozsahu svou činnost prakticky všechny spolky zdravotně postižených. Většina si uvědomovala, že roztržičnost spolků omezuje možnosti. Tak například z iniciativy Podpůrného spolku samostatných slepců vznikla na podzim 1948 jednotná organizace – **Ústředí československých slepců**. Organizace od tehdejšího primátora hlavního města Prahy dostala za svůj vybombardovaný objekt v Praze Vysočanech dům v Krakovské ulici v centru Prahy.

Obdobně tomu bylo u neslyšících. Vznikl **Ústřední svaz neslyšících v Praze** s cílem sjednotit 16 spolků neslyšících a v té době i nedoslýchavých do jedné organizace. Ústředí mělo významnou politickou podporu. Jejich představitele J. Bažila, J. Pivoňku a J. Zemana přijal v roce 1947 prezident Dr. Edvard Beneš. Svaz vydával vlastní časopis ABC neslyšících. Nejednotnost neslyšících, jejich vzájemné sympatie a antipatie, ale i osobní zájmy se projevily i v této době. Menší skupinou jiných pražských neslyšících byla obnovena činnost spolku **Ústřední péče u hluchoněmých v ČSR**. Organizace však neměla významnou politickou podporu.

V roce 1945 vznikla **Ortěva – Jednota tělesně vadných v Československu**. Od svého počátku usilovala o sjednocení všech tělesně postižených v republice. Početná skupina tělesně postižených především válečných invalidů byla organizována v **Družině válečných poškozených**. Ortěva sdružovala ostatní tělesně postižené. Zakládala místní organizace a organizovala vedle konkrétní pomoci těžce tělesně postižením i pracovní příležitosti, především v domácí práci. Vydávala svůj vlastní časopis Ortěva. V roce 1948, kdy se její členská základ-

na rozrostla na tři tisíce členů, navrhla Ústřednímu akčnímu výboru Národní fronty sloučení veškeré péče o tělesně postižené do jedné celostátní organizace. Návrh byl jedním z impulsů pro vznik jednotné organizace invalidů.

Slučování organizací zdravotně postižených po roce 1948

Stále se opakující snahy o sjednocení roztržičných spolků podle jednotlivých skupin zdravotně postižených vedly po únoru 1948 i k politickým úvahám o vytvoření jediné jediné organizace invalidů. Tento záměr se nesetkal u řady spolků s pochopením. Některé ho však i podporovaly s přesvědčením, že velká organizace bude lépe prosazovat potřeby zdravotně postižených. O sjednocení všech rozhodlo politické rozhodnutí. V té době se sjednocení netýkalo velmi politicky silné Družiny válečných poškozených. Sjednocování vedl Ústřední akční výbor Národní fronty. Spolky neměly moc na výběr. Ve své podstatě šlo o buď a nebo! Všechny byly dány svými volenými orgány do likvidace. Likvidační majetkovou podstatu předávaly nově vzniklé Ústřední jednotě invalidů.

Vznik Ústřední jednoty invalidů

Ústřední jednota invalidů (ÚJI) byla založena na slučovacím sjezdu valné většiny tehdejších spolků zdravotně postižených ve dnech **25. a 26. června 1949**. Přítomni byli zástupci více jak 30 spolků nevidomých, sluchově postižených a tělesně postižených. Výkonný výbor ÚJI měl 66 členů. Zastoupení tělesně postižených, sluchově postižených a nevidomých bylo sice paritní (tj. stejný počet hlasů za každou skupinu postižených), ale rozhodující slovo měli delegovaní zástupci ministerstev práce a sociálních věcí, zdravotnictví a školství a dále pak zástupci Revolučního odborového

hnutí, Československého svazu mládeže, Československého červeného kříže a Svazu protifašistických bojovníků. Zřejmě se politické vedení státu bálo, aby se z organizace nestalo nátlakové sdružení a nesourodost a požadavky jednotlivých skupin nevedly k vnitřním sporům.

Do ÚJI vstoupily se svou majetkovou podstatou tyto spolky, přičemž celá řada dalších malých spolků zanikla:

- Česká ústřední péče o slepé v Praze,
- Český slepecký tisk v Praze,
- Podpůrný spolek samostatných slepců v Brně,
- Spolek péče o slepé v Brně,
- SOČNÉ — Spolek nevidomých esperantistů v CSR v Praze,
- Ústřední spolek židovských hluchoněmých a nedoslýchavých v Praze,
- Efeta — spolek nedoslýchavých v ČSR v Praze.

Likvidační bilance Ústřední jednotě zaslaly:

- Podpůrný spolek hluchoněmých v Moravské Ostravě,
- Středomoravský podpůrný a vzdělávací spolek hluchých ve Valašském Meziříčí,
- Ortěva — Organizace tělesně vadných v ČSR v Praze,
- Svaz slepeckých spolků a ústavů v ČSR v Praze,
- Podpůrný spolek samostatných slepců pro ČSR v Praze,
- Moravská péče o slepé v Brně,
- Domovy a dílny slepecké v Ústí nad Labem,
- Jetěva — Jednota tělesně vadných v Brně,
- Podpůrný spolek civilních invalidů v Brně,
- Československý ústřední svaz neslyšících v Praze,

- Ústřední péče o hluchoněmé v ČSR v Praze,
- Podpůrný spolek hluchoněmých SFS v Praze,
- Spolek pražských neslyšících v Praze,
- Spolek pro péči o hluchoněmé v Praze,
- Východočeský podpůrný spolek hluchoněmých v Hradci Králové,
- Spolek neslyšících v Ostravě,
- Podpůrný spolek hluchoněmých v Lipníku nad Bečvou,
- Ústřední jednota hluchoněmých pro Moravu v Brně,
- Podpůrný spolek pro hluchoněmé, škole odrostlé v Ivančicích,
- Spolek pro péči o vadné v Brně,
- Svaz rodičů dětí hluchoněmých v Praze,
- Podpůrný spolek hluchoněmých „Jirsík“ v Českých Budějovicích,
- Podpůrný spolek hluchoněmých „OUL“ v Plzni,
- Spolek neslyšících v Gottwaldově.

Do ÚJI vstoupily i spolky na Slovensku, například:

- Spolok pre starostlivosť o telesne chybných na Slovensku v Bratislavě,
- Spolok pre starostlivosť o nevidomých na Slovensku v Bratislavě,
- Slovenský podporný spolok hluchoněmých v Trenčíně,
- Považský podporný spolok hluchoněmých v Bratislavě.

V této části je nutné se stručně zmínit o některých zvláštnostech stanov ÚJI v roce 1949. V ÚJI byly vydány dvojí stanovy. Jedny pro okresní jednoty a druhé pro Ústřední jednotu invalidů. Okresní jednoty byly chápány jako pobočné spolky ÚJI. Neexistovaly krajské články, pouze tzv. poradní sbory v krajích. Okresní jednoty se členily na místní skupiny (základní organizace). Zájmové odbory (skupiny) sluchově, tělesně a zrakově postižených se tvořily při okresních jednotkách.

Zvláštností bylo, že na valných shromážděních (členských schůzích základních organizací) místních skupin se členové mohli účastnit jednání a rozhodování buď přímo, nebo se mohli dát zastoupit jiným členem místní skupiny. Potom jednomu členu patřilo tolik hlasů, kolik členů zastupoval. Platila zásada, že jestliže se na schůzi v určenou hodinu nesejde potřebný počet členů, koná se schůze o půl hodiny později bez ohledu na počet přítomných a pak se usnáší prostou většinou.

Členové ÚJI byli přijímáni jako

- a) řádní – osoby postižené;
- b) činní – osoby starající se o postižené, včetně odborného personálu, dále ti, kteří přešli do ÚJI z bývalých spolků a nebyli postiženi;
- c) přispívající – osoby, které pomáhaly peněžitými příspěvky nebo pracovaly v bývalých spolcích;
- d) čestní – za mimořádné zásluhy nebo čestní členové orgánů ÚJI.

Samostatné stanovy byly přijaty pro Ústřední jednotu invalidů. Měla působnost celostátní, s existencí Slovenského výkonného výboru s vymezenou činností na specifické pracovní záležitosti. Slovenský výkonný výbor tvořili všichni slovenští členové ústředního výkonného výboru ÚJI a členové slovenských zájmových komisí.

Z činnosti Ústřední jednoty invalidů

Především to byla nutnost změnit od základu charakter spolků sloučených do Ústřední jednoty invalidů. Na místě dřívějších charitativních spolků vybudovat organizaci novou. Přesvědčit i mnohé invalidy, že cílem jejich života je tvořivá práce ve prospěch všech. Byla tu také nutnost překonat nedůvěru veřejnosti a neustále přesvědčovat i dokazovat, že invalidé jsou schopni na pracovištích pro ně vhodných dosáhnout stejných a často i větších pracovních úspěchů než lidé zdraví. Cílem bylo povznést kulturní i hmotnou úroveň všech československých invalidů.

Hlavním oborem činnosti ÚJI od jejího vzniku bylo vyhledávání pracovních příležitostí pro invalidy a začleňování osob se sníženou pracovní schopností do práce. Během necelých tří let trvání ÚJI byly na podkladě jejich akcí začleněny tisíce invalidů do nejrůznějších pracovních oborů.

ÚJI účinně pomáhala při založení výrobního družstva invalidů DRUTĚVA, které zaměstnávalo v roce 1952 přes 1000 těžkých a středních invalidů a nezapomnělo ani na osoby se zbytkovou pracovní schopností.

Nemenší pozornost věnovala ÚJI také činnosti osvětové, vzdělávací a kulturní. Vydávala časopis Zpravodaj, kterým byli členové informováni o všem, co se života invalidů týká. Pro informaci nejširší veřejnosti byl vydáván časopis Práce invalidů, který publikoval všechny invalidní otázky zájímavé veřejnost a upozorňoval na vynikající pracovníky z řad invalidů, aby vyvrátil nedůvěru některých činitelů k jejich zaměstnávání. Kromě těchto časopisů byl pravidelně dvakrát měsíčně vydáván v Braillově písmu časopis Zora s několika přílohami.

Ve vlastních rekreačních střediscích zajišťovala ÚJI rekreaci svých členů s přihlédnutím k potřebám nejrůznějšího postižení.

ÚJI se také věnovala studiu a řešení problémů výroby ortopedických pomůcek a sama prováděla pokusy s různými materiály a konstrukcemi protéz i podpěrných přístrojů. Pro motorová vozidla invalidů získal ÚJI zvláštní možnost čerpat zlevněný barevný benzin. Pro invalidy přidělovala zvláštní parkovací znaky s možností parkovat s vozidly na místech, jež byla jinak z parkování vyloučena. Obstarávala pro své členy motorové vozíky, motory do nich, náhradní díly, prováděla doškolovací kurzy pro invalidní motoristy, radila v adaptačních úpravách řízení motorových vozidel, sloužila členům při havárii a poruchách, prováděla ve vlastních dílnách konstrukce prototypů a zdokonalovacích úprav invalidních vozidel a kromě toho půjčovala invalidům mechanické a pokojové vozíky pro nemocné.

Pro nevidomé opatrovala ÚJI vodící psy, bílé hole, průkazky na snížené jízdné a ve slepecké tiskárně tiskla slepecké knihy, noty a časopisy pro školní mládež.

Z Ústředí čs. slepců převzatá Slepecká Macanova knihovna měla pro své čtenáře k dispozici na 9 000 svazků nejrůznějšího obsahu zábavného i poučného a Ježkova knihovna hudební sloužila slepým hudebníkům svými téměř 10 000 svazky not a hudebně teoretických děl. Hudební díla, která nešlo vydat slepeckým tiskem proto, že o ně byl malý zájem, byla ručně přepisována za nízký honorář pro hudebníky, kteří je potřebovali.

Přípravný výbor Svazu československých invalidů

V počátcích padesátých let byly v Československu dvě silné organizace zdravotně postižených – Ústřední jednota invalidů a Družina válečných poškozených. Politickým cílem byla jedna jediná společná organizace invalidů, lépe politicky kontrolovatelná.

Dne 1. dubna 1952 se ustavil na půdě Ústředního akčního výboru Národní fronty přípravný výbor Svazu československých invalidů. Ustavující schůzi předsedal předseda Národního shromáždění Československé republiky a generální tajemník Ústředního akčního výboru Národní fronty Dr. Oldřich John. Všichni mluvčí dosavadních organizací invalidů prohlásili, že od samého počátku vytváření nové jednotné organizace budou spolupracovat v přátelském duchu, plně se zapojí do práce nové organizace. Nutno poznamenat, že vstupu do jednotné organizace invalidů se bránila Družina válečných poškozených. Obávala se, že sloučením ➤

přijde o výhody svých členů a řada pozůstalých rodinných příslušníků pak i o členství.

Na ustavující schůzi byl za předsedu přípravného výboru jednomyslně zvolen JUDr. Rudolf Tyl, dosavadní úřadující místo předseda Ústřední jednoty invalidů.

Vznik Svazu československých invalidů

Ustavující sjezd Svazu čs. invalidů se konal 7. června 1952 za účasti 143 delegátů z řad sluchově, tělesně a zrakově postižených. Nově byla přijata skupina postižených civilizačními chorobami, tj. kardiaci, diabetici, astmatici apod. Stanovy zaručovaly paritní zastoupení všech čtyř skupin v orgánech svazu. Už v nich nebyli zástupci resortů a jiných organizací. Autonomie jednotlivých druhů postižení byla garantována v ústředních sekcích, které navrhovali k řešení specifickou problematiku jednotlivých skupin postižení. SČSI byl organizací celostátní, na Slovensku fungoval Slovenský výbor SČSI.

Do roku 1967 proběhlo pět celostátních sjezdů SČSI, které řešily aktuální problematiku všech skupin invalidů v oblasti eko-

nomické, sociální a politické. Sjezdy Svazu čs. invalidů se konaly vždy až po závěrech sjezdů KSČ, na jejichž usnesení se vždy ve svých programových cílech odvolávaly.

K upřesnění stanov došlo v roce 1956. Je v nich sjednoceno členství se stejnými právy a povinnostmi. Zůstává omezené přijetí za členy osoby pečujících o zdravotně postižené. Vznikají krajské výbory, zájmová ústředí čtyř skupin zdravotního postižení k řešení odborných problémů a potřeb. Jsou ustanoveny krajské zájmové výbory.

Při okresních výborech SČSI nebyly utvořeny zájmové orgány jednotlivých skupin postižených a tato problematika nebyla pro práci okresních výborů specifikována vůbec. Základní organizace se vytvářely smíšené a podle postižení, a to striktně na územním principu, tj. v rámci územního celku – okresu. Uspořádání bylo krajně nevýhodné pro smyslově postižené v místech, kde jejich soustředění bylo malé. Styk a společná činnost se stejně postiženými z jiných okresů byla v rámci svazu prakticky nemožná. V obcích, kde nebyly zřízené

základní organizace, bylo možné zřizovat důvěrníky. Takového důvěrníka mohl okresní výbor jmenovat i v závodech, dílnách, kde byl soustředěn větší počet invalidů.

Stanovy z roku 1965 ruší omezení v přijímání za členy svazu z řad odborníků a osob pečujících o zdravotně postižené, avšak průvodcům nevidomých bylo omezeno právo být voleni do orgánů svazu. Sekce jako pomocné orgány jsou již zakotveny i při okresních výborech.

Popírání existence různorodých specifických zájmů a potřeb čtyř hlavních skupin zdravotního postižení především v nižších organizačních jednotkách vedlo ke stagnaci v činnosti organizace, ke ztrátě přitažlivosti, snížení autority. Řešení se ovšem z politického hlediska nemohlo nalézt v popření stávající monolitní organizace, což by v samé podstatě narušilo prosazovaný princip výstavby jednotné organizace. Zaklínadlem se stala teze demokratického centralismu, jako vždy, když bylo potřeba prosadit politickou vůli. Důsledkem monolitní jednoty byla formální jednota.

Noclehárny nabízejí lidem bez přístřeší stále volná místa

I přes zimní počasí nabízejí pražské noclehárny lidem bez přístřeší stále volná místa. Kapacity nocleháren jsou z 80 procent zaplněné každou noc. Pro všechny zájemce, kteří by chtěli strávit noc v teple, je tedy dostatek míst.

TEXT: Lenka Gajdová | FOTO: archiv MHMP

„Vše je koordinováno. Služby jsou lidem bez přístřeší nabízené prostřednictvím terénních pracovníků. Dispečink v současné době zajišťuje zejména převozy klientů z nemocničních zařízení do nocleháren,“ říká radní pro sociální oblast Daniel Hodek s tím, že situace ohledně lidí bez přístřeší je monitorována, a to nejen v zařízeních, ale také prostřednictvím terénních pracovníků přímo v ulicích. Zatím bez větších problémů.

Volné kapacity jsou také na lodi Hermes. „Každou noc tu tráví přibližně 150 klientů,“ upřesňuje Daniel Hodek. V noclehárnách, ale i v terénu jim jsou poskytovány potřebné služby a zdravotní ošetření. „Vzhledem k zatím mírnějšímu průběhu zimy se v současné době u nich nejčastěji vyskytují virózy či nachlazení, takže jim jsou poskytovány běžně dostupné léky,“ doplňuje zástupkyně ředitele Centra sociálních služeb Praha Ludmila Tomešová.

V rámci nově zaváděných výjezů stravy je jídlo lidem bez přístřeší posky-

továno od pondělí do pátku vždy od 13. do 14. hodiny v budově noclehárny Michle. „V současné době zde vydáváme přes třicet jídel denně,“ popisuje Tomešová. Další jídlo je podáváno i na lodi Hermes. „Každodenně je tady poskytována strava přibližně 130 klientům, kteří sem přichází z okolních částí Prahy 7 a Prahy 1,“ dodává Tomešová.

Praha pokračuje v bezbariérové strategii, své aktivity podpoří kampaní

Magistrát hlavního města Prahy společně se svými městskými organizacemi, zejména Dopravním podnikem, Technickou správou komunikací a Institutem plánování a rozvoje, v předchozích letech realizoval řadu aktivit v rámci projektu Praha bezbariérová. Projekt pokračuje i v letošním roce a navíc bude podpořen kampaní. Cílem je upozornit širokou veřejnost na problematiku bariér ve veřejném prostoru a současně na aktivity, které se zaměřují na jejich odstraňování.

Ke zlepšení obecného povědomí o problematice bariér ve veřejném prostoru přispěla například Mapa přístupnosti, která od roku 2016 zobrazuje budovy a veřejné prostory přístupné pro osoby se sníženou schopností pohybu. V roce 2017 se magistrátní odbor rozvoje a financování zaměřil na osvětu problematiky mezi úředníky.

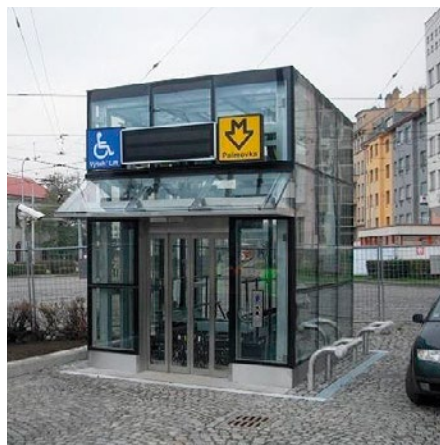
V minulém roce byly v rámci investičních opatření týkajících se odstraňování bariér ve veřejném prostoru zpřístupněny například tramvajové zastávky Olšanská, Chodovská a U Plynárny. Na několika místech se podařilo snížit obrubníky na přechodech pro chodce a v místech pro přecházení. Od roku 2015 se postupně instalovaly výtahy do stanic metra Roztyly, Anděl, I. P. Pavlova, Můstek a v roce 2017 ve stanici metra Palmovka. Pro nadcházející období je v plánu například bezbariérové zpřístupnění stanic metra Karlovo náměstí a Opatov, pokračování úprav tramvajových zastávek i pěších tras. Mnoho úprav zastávek je ve stádiu projektové přípravy. Úpravy vycházejí z Konceptu odstraňování bariér ve veřejné hromadné dopravě v Praze, kterou radní schválili v roce 2014.

Rada hlavního města také jednala o vyhlášení grantu na podporu odstraňování bariér a zvyšování přístupnosti pro rok 2018. Grant slouží jako finanční podpora pro úpravy či výstavby nových bezbariérových vstupů nebo sociálních zařízení. Celková finanční

podpora je alokována do výše 10 milionů Kč. Do projektu se mohou zapojit majitelé a provozovatelé objektů určených pro širokou veřejnost.

Jednotlivé aktivity, dosažené výsledky i připravované záměry, které Magistrát hlavního města Prahy plánuje v odstraňování bariér ve veřejném prostoru, budou propagovány prostřednictvím kampaně s příznačným názvem Praha bez bariér, která je naplánována až do konce října 2018. Cílem kampaně je i průběžná edukace široké veřejnosti.

„Chtěli bychom upozornit na problémy, se kterými se denně musejí potýkat nejen lidé handicapovaní, ale také senioři nebo třeba rodiče s malými dětmi a cestující

s rozměrnými zavazadly. Považujeme za důležité zasvětit občany do této problematiky a seznámit je nejen s jednotlivými aktivitami města, které pomáhají vytvářet z Prahy město vlídné, přátelské a otevřené pro všechny, nehledě na jejich věk nebo zdravotní stav, ale i apelovat na jejich ohleduplnost a součinnost. Mnohdy jsme totiž svědky, že nám veřejnost nejen nepomáhá bariéry odstraňovat, ale naopak je sama vytváří, byť často nevědomě,” komentuje záměry kampaně Petr Dolínek, náměstek primátorky pro oblast dopravy, sportu a volného času.

„Jsem rád, že Praha nebere na lehkou váhu tuto tematiku a díky kampani se tak zvýší povědomí, co všechno může znamenat překážka ve veřejném prostoru,” říká ředitel o. p. s. Asistence Erik Čipera. Součástí kampaně bude například komunikace na sociálních sítích, inzerce v tištěných i on-line médiích či akce pro veřejnost.

Praha bez bariér se nesnaží cílit svou pomoc v odstraňování překážek ve veřejném prostoru pouze na handicapované, ale chce také zdůraznit přínos těchto aktivit například pro rodiče, kteří cestují v MHD s kočárky, senioři, turisty s velkým zavazadly nebo osoby s dočasným omezením pohybu kvůli úrazu.

Přístup Prahy k otázce bezbariérovosti je dlouhodobý a navazuje mimo jiné i na koncept adaptace města na stárnutí obyvatelstva. Prostřednictvím několika komunikačních kanálů bude nová kampaň nejen přinášet aktuální informace, ale také vzdělávat širokou veřejnost takovým způsobem, aby byli obyvatelé metropole natolik obeznámeni s problematikou bariér, že sami budou ke svému okolí ohleduplní a nápomocní a nebudou nevědomě vytvářet překážky pro ostatní.

Praha

vyhlásila grantový program k bezbariérové úpravě objektů

Praha schválila grantový program v oblasti přístupnosti a odstraňování bariér ve veřejném prostoru na území hlavního města na rok 2018. Cílem této finanční podpory je motivovat majitele a provozovatele objektů například k úpravě vstupů do budov nebo sociálních zařízení tak, aby byly bezbariérové. Žadatelé mohou získat příspěvek až ve výši 900 000 korun v závislosti na dotační oblasti a typu žadatele.

Finanční podporu mohou žádat jak městské části, příspěvkové či neziskové organizace, tak i fyzické nebo právnické osoby, které působí na území hlavního města. Informační schůzka pro žadatele se uskutečnila 20. února ve Škodově paláci. Žádosti lze podávat od 3. do 31. března, výše minimální spoluúčasti žadatele se pohybuje od 0 % do 50 %. Celková finanční podpora je alokována do výše 10 milionů korun.

„Navržené oblasti podpory reagují na nejčastěji identifikované problémy, které jsou významnou překážkou nejen pro osoby na invalidním vozíku, ale i seniory či maminky s malými dětmi. Jsem rád, že tímto pomůžeme systematicky zlepšovat podmínky jejich pohybu v Praze,“ řekl Petr Dolínek, náměstek primátorky pro oblast dopravy, sportu a volného času.

Grantový program volně navazuje na minulý rok, který byl vyhodnocen komisí Rady HMP pro Prahu bezbariérovou a otevřenou jako velice přínosný.

Harmonogram grantového programu 2018:

20. 2. 2018	Informační schůzka s potenciálními žadatelí
3. 3. 2018	Začátek přijímání žádostí
31. 3. 2018	Ukončení přijímání žádostí
1. 6. 2018	Oznámení výsledku projednání posouzených žádostí orgánem hl. m. Prahy
do 30. 6. 2018	Uzavření smluv
do 31. 12. 2019	Realizace projektu a čerpání finančních prostředků
do 31. 1. 2020	Předložení závěrečné zprávy o vyúčtování podpory

www.bezbarierova.praha.eu

www.facebook.com/PrahaBezBarier

NOVÁ ŠANCE na zaměstnání pro osoby zdravotně postižené a znevýhodněné

Svaz tělesně postižených v České republice, z. s., realizuje od listopadu 2017 projekt „Práce – součást aktivního života“. V Jihomoravském a Zlínském kraji, konkrétně v regionech Hodonín, Zlín a Znojmo, tak chceme podporovat lidi se zdravotním postižením při hledání práce a zvyšování kompetencí k nalezení a udržení zaměstnání. Do projektu nyní nabíráme klienty, a to osoby se zdravotním postižením z daných regionů, kterým je 50 až 64 let nebo mají nízkou úroveň vzdělání. Zájemci se mohou hlásit průběžně až do konce roku 2018 nebo do naplnění kapacity projektu.

Lidé se zdravotním postižením musejí kvůli svému handicapu čelit mnoha překážkám. Speciálně na trhu práce narážejí na velké množství bariér, které jim brání v úspěšném začlenění do pracovního procesu. Chceme jim tuto neutěšenou situaci pomoci řešit.

**Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost**

V rámci projektu nabízíme klientům **semináře a besedy** na praktická témata týkající se hledání a udržení zaměstnání, dále **poradenství**, zmapování pracovních schopností a možností, **bilanční a pracovní diagnostiku**, zvýšení kvalifikace formou **rekvalifikačních kurzů** různého zaměření. Pracovníci projektu umožní klientům **přístup k PC a pomoc s jeho ovládnutím**, což využijí zejména klienti, kteří nemají možnost při hledání práce a zpracování dokumentace používat vlastní PC. Důležitou aktivitou je samotné **zprostředkování zaměstnání**, umístění části klientů na pracovní místa a **individuální podpora klientů při hledání zaměstnání**.

Snažíme se, aby všechny informace, dovednosti a podpora ze strany pracovníků projektu, které v rámci projektu klienti získají, byly přínosné pro nalezení nebo udržení pracovního místa.

Podrobnější informace o projektu jsou k dispozici na internetových stránkách organizace <http://svaztp.cz/projekty/projekty-eu/prace-soucast-aktivniho-zivota/>. Rádi je zájemcům poskytnou také všichni **pracovníci projektu** – telefonicky, e-mailem nebo osobně v místech realizace projektu:

- manažer projektu: Alena Říhová,
tel.: 736 220 925, e-mail: alena.rihova@svaztp.cz
- koordinátor Hodonín: Karla Zbořilová,
tel.: 731 115 213, e-mail: karla.zborilova@seznam.cz
- koordinátor Zlín: Alena Merhautová,
tel.: 728 869 609, e-mail: alena.merhautova@centrum.cz
- koordinátor Znojmo: Marta Holátková,
tel.: 605 584 026, e-mail: martaholatkova@seznam.cz

Na tento projekt č. CZ.03.1.48/0.0/0.0/16_068/000713 2 je poskytována finanční podpora z Evropské unie, Operačního programu Zaměstnanost a Evropského sociálního fondu.

Svaz tělesně postižených v České republice, z. s., je nestátní neziskovou organizací s celostátní působností, jejímž základním cílem je všestranně podporovat a hájit specifické potřeby a zájmy svých členů a dalších osob se zdravotním postižením a seniorů. Organizace vykonává svou činnost již od roku 1990. Nabízí zejména sociální a zdravotní služby, jako rekondiční a rehabilitační pobyty, poradenství, půjčovnu kompenzačních pomůcek, vzdělávací, volnočasové a společenské aktivity, podporu při hledání zaměstnání, sportovní aktivity, distribuci euroklíčů. Více informací na www.svaztp.cz.

REFORMA PSYCHIATRIE

2013 – 2018

Původně jsem si myslela, že tentokrát (po šestadvacáté) nebude o reformě psychiatrie ani co psát. Že se od listopadové uzávěrky vánočních Mostů vlastně skoro nic nedělo. Nakonec jsem málem nestačila krátit a škrtat.

ÚKOL JMÉNEM REFORMA

Jestliže za „den zrození“ reformy psychiatrie považujeme 7. říjen 2013, kdy ministr Martin Holcát podepsal dlouho připravovaný dokument Strategie reformy psychiatrické péče, znamená to, že **v říjnu 2017 vstoupil tento proces do pátého roku svého trvání.**

Změnit tak rozsáhlý, mnohvrstevnatý obor je obrovský úkol. Psychiatrie má celé spektrum tváří a podob a její změna musí takovou skutečnost respektovat – v řadě rozdílných projektů, okruhů a dílčích kroků. Ale stále jde o jeden medicínský obor, jeden celek – a znovu, totéž platí i pro reformu. Jedinci, skupiny a subjekty, které nedohlédnou ani na sousední brázdu celého velkého pole, budou vždycky další vývoj jenom brzdit.

Když ale na podzimní konferenci zazněla slova MUDr. Martina Hollého, že „**tak obrovská změna systému (jako reforma psychiatrie) v historii českého zdravotnictví ještě nebyla**“, byla jsem přece jen trochu překvapená. Dalším překvapením pak byl názor, že je dnes nezbytné „vychovat psychiatrii“. Asi nejen je. Také uživatele, rodinné příslušníky, peer pracovníky, střední zdravotní personál, politiky, úředníky, média, somatické lékaře a zcela nepoučenou (případně pogramotnou) veřejnost. To jistě není otázka jednoho nebo dvou let.

Ostatně Česká psychiatrická společnost (ČPS) otevřeně prohlašuje, že **celý proces reformy bude trvat 15 – 20 let.**

Doufáme, že tu jednou nová psychiatrie, nový přístup k duševnímu zdraví i k těm, kteří je ztratili, opravdu bude. Ale jaký je tedy dnešek?

JAK LÉČIT SCHIZOFRENI

Nezpochybnitelnou prioritou reformy je ovlivnění léčby a života početné skupiny vážně duševně nemocných (nejčastěji s diagnózou schizofrenie) označovaných jako SMI („Severe Mental Illness“).

Od svých profesních začátků se nemocným se schizofrenií věnoval **MUDr. Martin**

Jarolímek, dnes zkušený a uznávaný psychiatr. Se zájmem jsem si přečetla jeho nedávno vydanou knihu „**Já blázním s vámi**“. Pro mne byla tím zajímavější, že jsem se řady popisovaných „historických událostí“ 90. let osobně zúčastnila. Knížka je označená jako autobiografie. Řekla bych spíš pracovní autobiografie, která se dívá na psychiatrii a její nemocné z mnoha různých stran. Zajímavé vyprávění doplňuje srozumitelné vysvětlování odborné problematiky, příklady úspěšné léčby i upřímné přiznání chyb, omylů i bezmoci. Ale také **velmi kritický soud stávajícího systému**, který není schopný volit individuální přístup, zabývat se problémy a životem pacienta, poskytovat komplexní léčbu. Ti, kdo o práci autora něco vědí, znají i řadu nejrůznějších projektů, které rozvíjely osobnost pacientů a posilovaly jejich schopnosti. Ostrůvky pozitivní deviace.

O uvedených principech ví jistě i řada dalších lékařů – psychiatrů a mnozí by je i ochotně realizovali, pokud možno pro všechny. To ovšem znamená jediné –

změnit systém a jeho pevně dané limity. Což samozřejmě vyžaduje mnohem víc než jenom soubor dobře promyšlených projektů.

V odborném časopise Česká a slovenská psychiatrie (č. 2/2017) popisují autoři M. Holý, M. Páv, a L. Kališová v textu se sáhodlouhým názvem výsledky projektu SUPR (**Systém ucelené psychiatrické rehabilitace**). Mohou dřívější psychiatrické léčebny, dnes nemocnice, dát svým dlouhodobě hospitalizovaným pacientům nejen udržovací léčbu, ale i v podmínkách lůžkové péče dostupnou možnost rehabilitace?

Osmistránkový článek popisuje stav následné péče vážně nemocných pacientů v psychiatrických nemocnicích. **Průzkum provedený na příslušných odděleních dvanácti českých nemocnic a léčeben potvrdil, že v ČR je její úroveň velmi nízká.** Co dělat, aby se dosavadní (nedostatečná) léčba stala skutečnou rehabilitací? Text uvádí celkem **šest základních cílových principů**:
– **změnu pohledu na možnost péče o vážně duševně nemocné,**

příjemce	název projektu	projektový záměr					projektová žádost					realizace	
		ideový koncept	text	přípomínkové řízení	porada vedení MZČR	PROP	text	přípomínkové řízení	podáno do hodnocení	zpracování přípomínky	rozhodnutí MPSV	projektový tým	realizace projektu
MZČR	Centra duševního zdraví I	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	Centra duševního zdraví II	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					
	Centra duševního zdraví III	✓											
	Deinstitucionalizace	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
	Multidisciplinární spolupráce	✓	✓	✓	✓	✓							
	Podpora nových služeb	✓											
ÚZIS	Analytická a datová podpora reformy	✓	✓	✓									
NÚOZ	Destigmatizace	✓	✓	✓									
	Časné intervence												

Stav projektů reformy počátkem roku 2017

- provázanost ústavní a extramurální péče – spolupráci s rodinami, pečujícími i poskytovateli z komunitní sféry,
- individualizované plány pro pacienty,
- úpravu režimu a prostředí,
- rozšíření terapeutických aktivit,
- programy prevence.

V jednotlivých psychiatrických nemocnicích dnes vznikají transformační týmy, které musejí pracovat s vizemi i s uměním možného – ovšem i se situací, kdy ještě dávno nejsou podmínky pro život všech těžce nemocných v přirozeném prostředí.

INFORMACE 2017

Dnes už jsme za složité politické situace vstoupili do roku 2018. Předcházející rok byl ale po dosavadních „diskusních“ obdobích skutečným startem realizace reformy. Přišel čas rozdělování a přidělování financí z operačních programů, začaly se konstruovat a personálně obsazovat jednotlivé projekty – jak bylo popsáno i v loňských článcích Mostů.

O aktuálním vývoji realizace reformy, o jednotlivých projektech a tématech bylo asi 1000 adresátů informováno prostřednictvím pravidelného zpravodaje ČPS. V dubnu byl vydán „Malý průvodce reformou psychiatrické péče“ – brožurka „do kapsy“.

Skutečný vývoj je samozřejmě nejdůležitější, ale informovat o něm je nanejvýš potřebné.

Celé dění roku 2017 shrnul speciální zpravodaj zaslaný okruhu stálých adresátů na samém konci roku. Rozsáhlý bilanční materiál (41 stran) zahrnuje chronologický přehled akcí, nejdůležitější témata včetně financování, návaznost na sociální oblast

i anketu pro několik členů Odborné rady a Výkonného výboru reformy. Místo na podrobnosti zde bohužel nezbývá. Přehled loňských akcí je jistě důkazem vývoje a postupu realizace reformy a je také prezentován jako jednoznačný úspěch.

PSYCHIATRIE V ČÍSLECH

Pouhé strategické záměry už nestačí. Konkrétní kroky a další prognózy vyžadují přesná data, kvantifikaci, statistické podklady. Financování projektu „**Datová a analytická základna nového systému péče o duševní onemocnění v ČR**“ zajišťuje Operační program Zaměstnanost a realizuje ho ÚZIS ČR – Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR. Listopadový Zpravodaj pro reformu psychiatrie (č. 12) informuje o projektu a jeho jednotlivých fázích. Od monitoringu a popisu stávající péče v regionech by měl přejít ke sběru dat z klinické praxe a několika registrům důležitých pacientských skupin. V konečné etapě by měl vzniknout veřejný Národní portál duševního zdraví s potřebnými informacemi pro odborníky i veřejnost. Projekt bude realizován od března 2018 do února 2019.

Mnoho zajímavých údajů je ale už dnes možné zjistit na stránkách www.uzis.cz z materiálu **Psychiatrická péče 2016** – například o počtech invalidních důchodů (těch je v ČR duševně nemocným vypláceno skoro 100 tisíc), hospitalizací, zařízení a počtech pracovníků. Některé údaje jsou porovnávány několikrát podle různých kritérií.

Další sběr dat letos zajistí i Český statistický úřad, který po pěti letech provede **šetření počtů osob se zdravotním postižením**, tedy i vážně duševně nemocných.

V roce 2013 uvedl průzkum ČSÚ v této kategorii celkem **145 517 osob**.

PROJEKTY

Start realizace reformy zajistil manažer ČPS ing. Viereckl se svým týmem.

Obecné záměry a metodika se proměňují v konkrétní postupy a postupně dochází k realizaci jednotlivých projektů zajišťujících hlavní oblasti pro změnu systému.

Tím prvním byl projekt Deinstitutionalizace zahájen už v roce 2017. Jeho gestorem byla ing. Lidinská, kterou nyní vystřídala MUDr. Dita Protopopová. Hlavní okruhy změn tak představují například kvalita péče, transformace nemocnic nebo multidisciplinarita. Gestory se pak vesměs stávají zkušení odborníci z praxe – například MUDr. Simona Papežová, PhDr. Lenka Krbcová Mašínová nebo MUDr. Jan Pfeiffer.

Pokračuje významné sledování a vytváření regionálních sítí péče. O současné situaci v Praze mě informovala pražská koordinátorka paní Renáta Žabová. Počátkem února se uskutečnilo zasedání pražského magistrátu s poskytovateli lůžkové i komunitní péče a zástupci dalších zájmových skupin. Příštích jednání by se měl zúčastnit také určený zástupce Všeobecné zdravotní pojišťovny. Měla by být základem pro vytvoření pražské koncepce péče o lidi s duševním onemocněním, pozdější součástí střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb (2019 – 21) v Praze. ➤

příjemce	název projektu	projektový záměr					projektová žádost					realizace	
		ideový koncept	text	připomínkové řízení	porada vedení MZČR	PROP	text	připomínkové řízení	podáno do hodnocení	zpracování připomínek	rozhodnutí MPSV	projektový tým	realizace projektu
MZČR	Centra duševního zdraví I	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Centra duševního zdraví II	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
	Centra duševního zdraví III	✓	✓	✓	✓								
	Deinstitutionalizace	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Multidisciplinární spolupráce	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Podpora nových služeb	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
ÚZIS	Analytická a datová podpora reformy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
NÚDZ	Destigmatizace	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Časné intervence	✓	✓	✓	✓								

Stav projektů reformy na konci roku 2017

SLABÁ MÍSTA

Po zapojení pacientů do rozhodovacích procesů stále volá vedení ČPS i reformy, zdůrazňoval je manažer ing. Viereckl, ale také sami uživatelé, zejména z patientských organizací. Od začátku jsem přesvědčena, že jde o záležitost velmi náročnou a složitou, která má mnoho rizik.

funkcionáři rodičovských organizací jsou na práci pro PR lépe připraveni a lépe se v ní orientují než aktivní pacienti.

K hlavním úkolům PR jako poradního orgánu MZ patří vnitřní připomínkování legislativy ovlivňující práva pacientů a iniciativní návrhy a podněty k situaci pacientů obecně nebo i u jednotlivých onemocnění

chybu pokládám také závažné **nedostatky v komunikaci** mezi jednotlivými zájmovými skupinami, uvnitř patientského hnutí i mezi jednotlivci.

V novém roce se obnovují **setkání zástupců patientských a rodičovských organizací s předsedou Národní rady Mgr. Václavem Krásou**. Podle mého názoru mají sice smysl, ale ne skutečný efekt. Intervaly mezi těmito schůzkami jsou velmi dlouhé a zatím nemají žádnou koncepci, žádný tvar. Těžko hledat „viníka“, ale v každém případě je reforma především změnou zdravotní péče, zatímco pro Národní radu má daleko větší význam i oblast sociální a kvalita života nemocných a zdravotně postižených.

S obavami jsem vyslechla poslední informace z médií, že **politiky pohoršují vysoké částky vynakládané na činnost neziskových organizací**. Pokud NNO spotřebovaly v loňském roce 18 miliard korun, je třeba vše řádně prověřit. Myslím, že to není dobrá zpráva ani pro reformu.

Který moudrý člověk řekl, že „po obtížích hor přicházejí obtíže rovin“? Nevím. Zato vím, že o rovinách si svět psychiatrie může zatím nechat leda zdát.

„Za velkou chybu pokládám také závažné nedostatky v komunikaci mezi jednotlivými zájmovými skupinami, uvnitř patientského hnutí i mezi jednotlivci.“

Do nově vytvářené Odborné rady byly jmenovány předsedkyně spolku Dialogos dr. Dana Chrtková a Mgr. Poljaková jako zástupce rodičů. **Angažovanost pacientů se očekává v projektu Destigmatizace Národního ústavu duševního zdraví, v pracovních skupinách vedených krajskými koordinátory** v regionech a také v **Pacientské radě MZ (PR)**, do které byly jmenovány dvě zástupkyně duševně nemocných – ze spolků Ondřej a Kolumbus. Zdá se, že

a diagnóz. Myslím, že **reforma psychiatrie se nemůže dříve nebo později obejít bez změn legislativy** týkající se celého oboru a jeho pacientů. Vznikající pracovní skupina může napomáhat dalšímu postupu reformy – pokud dokáže efektivně pracovat.

Opakovaně se ale **setkávám se zcela zkreslenými představami o budoucnosti psychiatrie** (například o funkci CDZ v systému). Od chybných východisek těžko dojdít ke správným závěrům. Za velkou

Kalpe Český výrobce pohybových léčebných přístrojů

Motren

Rotren Solo

Pasivní, asistované a aktivní cvičení dolních a horních končetin pro dospělé i děti od 3 let. V nabídce 16 typů profesionálních přístrojů pro pohybovou rehabilitaci končetin!

Léčba s přístroji Motren - Rotren snižuje výskyt a intenzitu spasmů, zlepšuje pohyblivost končetin, podpoří krevní oběh včetně srdce, zvětší objem svalů, podpoří trávicí soustavu i lymfatický systém a omezí další bolestivé symptomy.

Financování přes nadace nebo na splátky bez navýšení!

Motren Duo 1

Pronájem pohybových léčebných přístrojů a motodlah **od 50,-Kč/den**, rotopedů pro rehabilitaci od 35 Kč/den

- **záruční doba 3 roky** = záruka české kvality
- vyzkoušení přístroje **zdarma** po celé ČR a SR
- **nejnižší ceny** rehabilitačních přístrojů na trhu

- výroba rotopedů s tradicí **od roku 1990**
- **profesionální záruční i pozáruční servis**
- **rychlé dodání** přístrojů a rotopedů

- **individuální úpravy** dle přání
- **široká nabídka** příslušenství
- tisíce spokojených zákazníků

Výroba, prodej, půjčovna, poradenství a servis pro ČR a SR: KALPE - U Rakovky 1794, 148 00 Praha 4 - Kunratice
www.kalpe.cz email: kalpe@volny.cz tel: +420 737 289 277 +420 737 289 275 Facebook a YouTube: Kalpe.reha

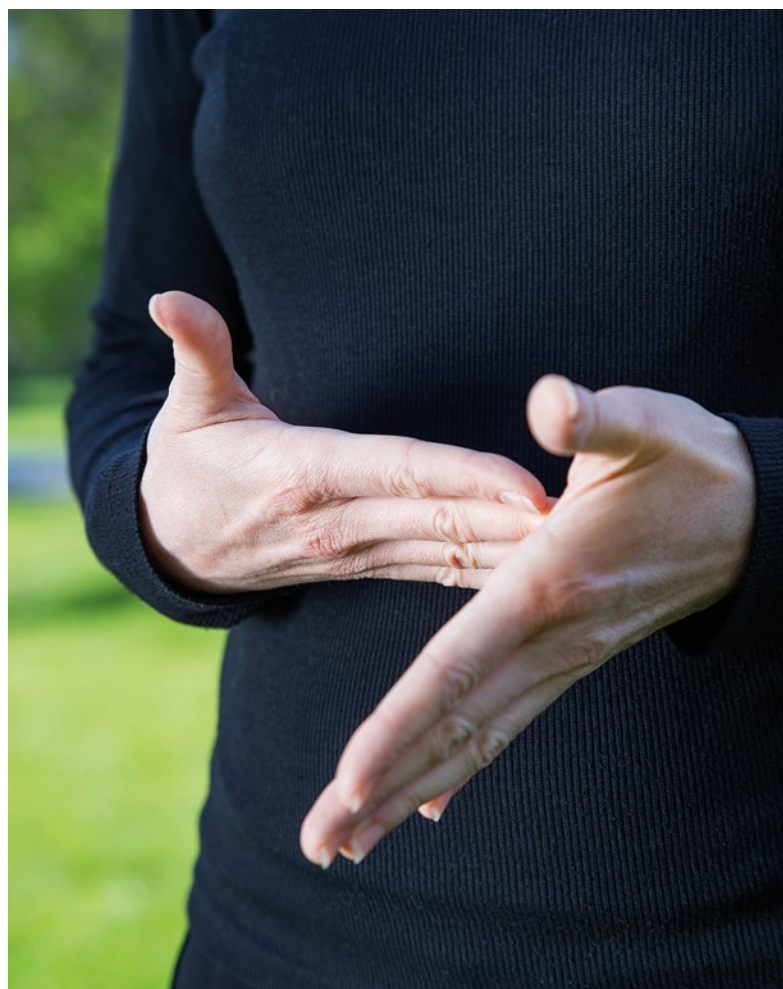
Valné shromáždění OSN vyhlásilo 23. září Mezinárodním dnem znakových jazyků

Valné shromáždění OSN vyhlásilo 23. září Mezinárodním dnem znakových jazyků. Oficiální rozhodnutí padlo loni v prosinci, vůbec poprvé si tudíž budeme tento den připomínat v letošním roce. Cílem je zvýšit povědomí o znakových jazycích při plném prosazování lidských práv těch, kteří jsou neslyšící.

Valné shromáždění OSN v prosinci podpořilo mnohojazyčnost jako základní hodnotu národů dle článku 1 Charty OSN. Přispěl k tomu velvyslanec stálé mise při OSN Walton Alfonso Webson, který se věnuje vzdělávacím službám pro děti se zdravotním postižením (spíše zrakovým) v latinskoamerických zemích. Vnímá tudíž globální problematiku osob se zdravotním postižením, a to v souvislosti s Úmluvou a zejména článkem 21. Pan Webson si přál, aby se splnil náš univerzální cíl, tedy začlenění neslyšících.

Světová pozornost se tak upřela na zásady Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením se zaměřením na neslyšící. Dva neslyšící, Laszlo Lovaszy z Maďarska a Valery Rukhledev z Ruské federace, prosazovali, aby byly znakové jazyky neslyšících uživatelů celého světa srovnatelné s mluvenými jazyky. Státy, které jsou již smluvními stranami Úmluvy, se podle nich měly zavázat k uznání znakového jazyka.

Zástupci z mise OSN a další představitelé včetně neslyšících delegátů zdůraznili, že prosazování všech lidských práv v oblasti jazyka a základních svobod je zásadním předpokladem plné realizace lidských práv pro neslyšící. Podle diplomata Websona je potřeba si uvědomit, že zpěvné jazyky jsou plnohodnotnými jazyky, strukturálně odlišnými od mluvených, vedle nichž se společně vyskytují, a že při práci s neslyšícími komunitami musí platit zásada „nic o nás bez nás“.

Důležité je také plošné šíření cílů udržitelného rozvoje a jejich integrace do inkluzivního vzdělávacího programu škol v rozvojových zemích. Je nutné připomínat, že včasný přístup k výuce jazyka a služeb ve znakovém jazyce je pro rozvoj vzdělávání neslyšících jedinců životně důležitý. Pro dosažení dohodnutých mezinárodních rozvojových cílů je nutné zachování znakových jazyků neslyšících jako součástí jazykové a kulturní rozmanitosti.

Jak moc vaše je vaše zdravotnická dokumentace?

Jestli je něco skutečně cennou databankou, pak je to bezesporu zdravotnická dokumentace. Mapuje dosavadní zdravotní stav každého z nás a je neocenitelnou pomůckou při jakékoli léčbě. Navíc slouží i jako důkazní prostředek pro případ chybného postupu lékaře. Proto musí být vedena průkazně, pravdivě a čitelně. Je zbytečné trvat na tom, aby z ní lékař vymazal údaj, který vy považujete za nesprávný. I kdyby to tak doopravdy bylo, ze zdravotnické dokumentace se gumovat nesmí. Opravy se provádějí novým zápisem s uvedením dne opravy a podpisem osoby, která ji provedla. Původní záznam přitom musí zůstat čitelný.

Přísně střežená, občas až moc

„Pane doktore, chtěla bych mít lepší přehled o své léčbě. Mohla bych někdy přijít a prolistovat si svou zdravotnickou dokumentaci?“ zeptala se paní Marie svého lékaře. „Nevím, k čemu by vám to bylo, stejně tomu nebudete rozumět,“ odtušil lékař. Když ale žena trvala na svém, povídal: „Tady si prohlížeť zdravotnickou dokumentaci nemůžete, ale dám vám udělat kopie a listujete si s ní doma.“ Paní Marie tedy napsala písemnou žádost, jak jí pan doktor řekl. Když se ale dozvěděla, že ji to bude stát několik set, nevyšla z údivu. Nemohla pochopit, proč by měla platit za to, že chce získat kopie své vlastní zdravotnické dokumentace. Na Kancelář Ombudsmana pro zdraví se tedy obrátila s prosbou o vysvětlení. „Koneckonců, jde o moji zdravotnickou dokumentaci. Možná by bylo lepší, kdybych ji měla doma a ty kopie by si za ty peníze pořídil lékař. Šlo by to?“ napadlo ji.

Tak to by určitě nešlo. Je nutné si uvědomit, že zdravotnická dokumentace je vedena o pacientovi poskytovatelem zdravotních služeb. Není tedy v žádném případě vlastnictvím pacienta, s nímž by mohl libovolně nakládat. Její vedení se řídí přísnými podmínkami a lékař je povinen nakládat s ní podle platných právních předpisů. Jak vyplývá ze zákona o ochraně osobních údajů, lékař zároveň musí zajistit ochranu osobních údajů pacienta, aby nebyly zpřístupněny jiné osobě než té, kterou k tomu opravňuje zákon. To by mohl těžko

dělat, kdyby byla uložena někde v šuplíku u pacienta doma.

Přesto se však lékař dopustil chyby. Jistě může být z jeho pohledu představa paní Marie prohlížející si v prostorách zdravotnického zařízení svou dokumentaci z časových, organizačních a třeba i jiných důvodů nerealizovatelná. Jenže zpřístupnit jí informace o jejím zdravotním stavu je prostě povinen. Toto tzv. nahlížení je možné zdarma (požaduje-li poskytovatel poplatek, činí v rozporu se zákonem) po předchozí domluvě, avšak za přítomnosti osoby pověřené poskytovatelem zdravotních služeb. Pacient si přitom dokonce může udělat kopie v elektronické podobě, například fotoaparátem nebo mobilním telefonem. Neexistuje nic, co by tento způsob vylučovalo.

V případech, že poskytovatel zdravotních služeb není schopen pacientovi nahlížení zajistit, měl by podle zákona o zdravotních službách pořídit kopie zdravotnické dokumentace do 5 dnů ode dne, kdy tuto skutečnost sdělil, jestliže nebyla dohodnuta

lhůta jiná. Za pořízení takových kopií nemůže požadovat úhradu.

Jiné by to bylo, kdyby paní Marie přišla rovnou s tím, že by chtěla kopie ze „své“ zdravotnické dokumentace. Pak by skutečně mohl lékař požadovat úhradu, avšak přiměřenou. Cena nesmí přesáhnout náklady vynaložené na jejich pořízení a odeslání. Navíc není možné, aby se Marie dozvěděla, kolik má zaplatit, až po napsání žádosti. Ceník totiž musí být umístěn na místě veřejně přístupném pacientům. Na pořízení kopií by měl mít poskytovatel lhůtu 30 dnů. Nereaguje-li na žádost o poskytnutí kopií zdravotnické dokumentace a uplynula-li již lhůta 30 dnů nebo kopie odmítá vydat, může oprávněný žadatel podat na jeho postup stížnost.

Informace ze zdravotnické dokumentace nemusí chtít znát jen samotný pacient, požádat o ně může i tzv. oprávněná osoba. V určitých případech, například vyžádá-li si kopie jiný lékař v rámci péče o pacienta, může být pořízení kopií (nebo výpisů) hrazeno z veřejného zdravotního pojištění.

Velká zodpovědnost na bedrech lékaře

- Poskytovatel zdravotních služeb je povinen zajistit ochranu osobních údajů pacienta, proto není možné, aby zpřístupnil údaje ze zdravotnické dokumentace vedené o vás jiné osobě než té, kterou k tomu opravňuje zákon.
- Lékař plně za lékařskou dokumentaci odpovídá. To znamená, že pokud bude dokumentace z ordinace odcizena, nese za to odpovědnost samotný lékař (byť prokáže, že odcizení nezavinil).
- Jestliže si vyžádáte konzultaci ohledně svého zdravotního stavu u jiného lékaře, má rovněž právo seznámit se se záznamy o vás vedenými ve zdravotnické dokumentaci.

Nejen pacient...

K zdravotnické dokumentaci mají kromě samotného pacienta nebo jeho zákonného zástupce přístup i další osoby v souladu s ust. § 65 zákona o zdravotních službách.

Těmi jsou osoby určené pacientem nebo zákonným zástupcem pacienta, pěstoun nebo jiná pečující osoba, osoby blízké zemřelému pacientovi.

Výjimku tvoří situace, kdy těmto osobám zemřelý pacient za svého života vyslovil zákaz sdělovat informace o jeho zdravotním stavu. V takovém případě lze osobám blízkým umožnit nahlížení do zdravotnické dokumentace pouze v případě, že je to v zájmu ochrany jejich zdraví nebo ochrany zdraví dalších osob, a to pouze v nezbytném rozsahu.

Osoba blízká je definována v § 22 občanského zákoníku jako příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

Pacient není žádný poslíček

„Tak se mějte pěkně a hodně zdraví,“ popřála paní doktorka Františkoví, který se stěhoval k dceři na druhou stranu republiky, a podala mu v zalepené tlusté obálce jeho kompletní zdravotnickou dokumentaci. Zdá se vám to v pořádku? Proč by si pan František nemohl odnést k novému lékaři zdravotnickou dokumentaci, která je o něm?

Zákon o zdravotních službách říká, že v případě změny poskytovatele zdravotních služeb je dosavadní lékař povinen předat nově zvolenému všechny informace potřebné pro zajištění návaznosti všech zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi. Nikoliv však tak, že všechny záznamy změní majitele, a to ještě v tom lepším případě v zalepené obálce, kterou přenese z místa na místo sám pacient. Přesun informací by se měl dít zásadně zasláním výpisu ze zdravotnické dokumentace či jejích kopií. Naopak originál má předešlý poskytovatel povinnost uchovat. Zákon nestanoví žádnou lhůtu, v níž by měly být informace předány novému poskytovateli, ale v zájmu zajištění péče by tak mělo být učiněno co nejdříve.

Zdravotnická dokumentace nesmí být předána pacientovi ani v případě, že lékař hodlá ukončit poskytování zdravotních služeb. V takovém případě prokazatelně zajistí předání zdravotnické dokumentace poskytovateli zvolenému pacientem. Nepočítejte však s tím, že je to automatický proces a že si vaše zdravotnická dokumentace najde sama cestu k vašemu novému lékaři. O předání musíte buď

písemně požádat sami nebo to může udělat váš nově zvolený lékař, který však k žádosti musí připojit vaše písemné vyjádření o tom, že jste si ho zvolili. (Součástí žádosti je jméno, příjmení, rodné číslo nebo datum narození, adresa místa trvalého pobytu nebo místo hlášeného pobytu a identifikační údaje zvoleného poskytovatele.)

Jestliže si nového lékaře nevyberete, předá lékař zdravotnickou dokumentaci osobě, která po něm praxi převezme. Pokud taková osoba není, předá dokumentaci a její soupis příslušnému správnímu orgánu.

Vše zdravotnická dokumentace tedy není tak úplně vaše. Je ale o vás, a protože na informace máte právo, neostýchejte se je žádat.

Příště: Informovaný souhlas aneb vaše slovo rozhoduje

Bez souhlasu pacienta mohou do zdravotnické dokumentace nahlížet:

- zdravotničtí pracovníci, kteří jsou zaměstnanci poskytovatele;
- osoby pověřené správním orgánem k vypracování nebo přezkoumání lékařského posudku;
- soudní znalci;
- osoby pověřené správním orgánem, který převzal zdravotnickou dokumentaci;
- zdravotničtí pracovníci k posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení;
- veřejný ochránce práv v souvislosti s šetřením;
- medicí v rozsahu nutném pro zajištění výuky; to neplatí, jestliže pacient nahlížení prokazatelně zakázal;
- a další osoby dle ust. § 65 odst. 2 zákona o zdravotních službách.

S čím se můžete na Kancelář Ombudsmana pro zdraví obrátit?

Kancelář Ombudsmana pro zdraví, z. s., je bezplatná poradna a informační centrum v oblasti zdravotnického práva a navazujících částí sociálního zabezpečení.

Poradíme vám například v situacích, kdy jste nespokojeni s přístupem vašeho lékaře, při nedostupnosti léčby, jestliže máte pocit, že jste z důvodu svého postižení nebo věku zdravotníky diskriminováni či potýkáte-li se s posudkovými lékaři. Můžete se na nás obrátit kdykoli, když si nebudete jisti, jaká jsou u lékaře nebo v nemocnici vaše práva.

PODNĚT LZE PODAT:

1. formulářem
z www.ombudsmanprozdravi.cz
(vyberte formulář pro fyzické osoby);
2. e-mailem
na ochrance@ombudsmanprozdravi.cz;
3. osobně na adrese
Kancelář Ombudsmana pro zdraví,
Národní 9, 110 00 Praha 1,
úřední hodiny: středa: 9:00 – 11:30
a 13:00 – 17:00;
4. klasickou poštou
na výše uvedenou adresu;
5. telefonicky na tel.: 222 075 103
(pokud zde nejsme, je vám k dispozici záznamník).

K vzájemnému předávání zkušeností a k diskusi slouží facebooková stránka Kanceláře Ombudsmana pro zdraví a twitterový účet s adresou [@OmbudsmanZdravi.cz](https://twitter.com/OmbudsmanZdravi.cz).

ASEKOL naděloval smysluplně

Každý rok je to stejné. Přijdou Vánoce a všichni si lámou hlavu s dárky. Ať už se jedná o běžné smrtelníky, kteří nevědí, co dát dědečkovi a babičce, nebo nadzvukové supermany firemního marketingu, kteří svádí stále stejný boj a rozhodují se mezi „mazáním“, tedy ověřenou lahví alkoholu, nebo něčím novým, na co jejich klienti nemusí být zvyklí. Ať už se jedná o rodinný kruh nebo velkou korporaci s několika stovkami klientů, boj je to vždy lýtý. A alkohol většinou vyhrává.

Obecně platí, že je třeba se při výběru dárku zamyslet nad tím, koho obdarováváte, co má rád, co by ocenil a co by mu udělalo radost. A toho se tento rok v ASEKOLU pevně drželi během souboje starý způsob versus ten nový. Ostatně ne nadarmo mají ve svém logu heslo „ze starého nové“. Pokud by se měla jejich aktivita shrnout, tak se ve své podstatě vrátili k původnímu slovu obdarovat, který doplnili o dobrý pocit a pomoc druhým.

ASEKOL, který tento rok získal zlatý certifikát společensky odpovědné firmy,

podporuje programy, které považuje za důležité a přínosné. Pomáhá jak přírodě, tak znevýhodněným lidem. Ať už se jedná o děti v dětských domovech nebo azylových domech, handicapované osoby na trhu práce nebo nemocné trpící neobvyklou chorobou.

„Pokud někomu pomáháte, tak se chtít nechtě stáváte i obdarovaným. Pomocí jiným můžete paradoxně získat: dobrý pocit, zážitek, inspiraci a třeba i nová přátelství, která během spolupráce s jinými organizacemi vznikla,“ vysvětluje Karel

Krejsa, ředitel společnosti ASEKOL, a dodává: „Rozhodli jsme se pro nový koncept vánočních dárků, kdy i v průběhu Vánoc budeme pomáhat těm, kteří to potřebují. A v mnohem větší míře, než jsme doposud byli zvyklí. Do charitativních projektů jsme tentokrát zapojili i naše klienty, které díky aktivitě POMÁHÁME SMYSLUPLNĚ obdarujeme skvělým pocitem, zážitkem a „něčím novým“, co zatím při spolupráci s námi neměli možnost zažít.“ A tak v ASEKOLU peníze určené na vánoční „mazání“, tedy vlastně dárky, proměnili v poukázky.

Jak to všechno funguje

Vánoční poukázku v určité finanční hodnotě, kterou mohou klienti společnosti ASEKOL věnovat vybraným projektům, bylo třeba nejen vymyslet, ale především zrealizovat. Důležitá byla forma, ale také logistika celého nápadu. Poukázky se nesměly ztratit v moři vánočních přání k novému roku a na schůzkách v obyčejných obálkách neměly působit nepatřičně. „Chtěli jsme, aby byly dárky, v tomto případě poukázky, doručeny stylově. Přeci jen jsme společnost, která se recyklací a ochranou přírody zabývá,“ popisuje proces vzniku Dana Duchečková, manažerka PR a marketingu. Po složitém vybírání nakonec ASEKOLU s obálkami pomohla dlouhodobá spolupráce s organizací Charita Opava. Poukázky byly uloženy do dřevěné multifunkční obálky, ze které bylo možné složit vánoční ozdoby. „Když už revoluce, tak se všim všudy,“ směje se Karel Krejsa. A klienti ASEKOLU byli opravdu nadšení!

Komu se pomáhalo smysluplně?

ASEKOL podporuje desítky projektů, a tak nebylo jednoduché vytvořit výběr těch, kterým mohli klienti ASEKOLU finanční dárek věnovat. „To, že jsme vybrali čtyři konkrétní aktivity neznamená, že bychom neměli víc možností na výběr. Naopak! Ale museli jsme volit projekty tak, aby si všichni vybrali a zároveň bylo jednoduché poukázku uplatnit,“ vysvětluje Dana Duchečková.

A tak dostala šanci příroda, osoby se vzácnými onemocněními, děti z dětských domovů a jednotlivci, sledge hokejista Zdeněk Šafránek.

Zdeněk Šafránek je příkladem přátelství, které může vzniknout, když někomu pomáháte. Zaměstnanci ASEKOLU potkali Zdendu v létě minulého roku díky spolupráci s organizací Cesta za snem. V rámci Handy Cyklo Maratonu se Zdenda stal neoptimističtější a věčně usměvavým členem ASEKOL týmu, který si z cyklistického závodu neodnesl vítězný titul, ale získal něco mnohem důležitějšího – nové zkušenosti a přátelství. Zdenda je kapitán sledge hokejového národního týmu, mistr České republiky v paraboxu, nadšený sportovec a výborný chlap. Před několika lety měl vážný úraz, kdy na něj spadla plošina převážející auta a následkem této nehody Zdenda ochrnu. Pro někoho by to byla osudová rána, pro Zdendu to byl životní restart a přeorientování se na sport.

Přestože je Zdenda usměvavý a nikdy si na nic nestěžuje, musí se stále potýkat s následky úrazu a přizpůsobovat svůj režim a život aktuálním zdravotním

i finančním potřebám. I přes tyto každodenní překážky to ovšem vypadá, že Zdendu nic nezastaví. Obětavě dojíždí na tréninky několikrát týdně z Poděbrad až do Zlína, podporuje charitativní akce, účastní se osvěty ve školách a možná právě díky jeho náboji a odhodlanosti nevzdá se a hrdě reprezentovat Českou republiku na paralympiádě se v ASEKOLU rozhodli jeho příběh představit svým klientům, kteří měli šanci Zdendu podpořit.

Dalším projektem, který ASEKOL představil svým klientům, je podpora **osob trpících vzácným onemocněním**. Tento projekt byl doporučen do užšího výběru Národní radou osob se zdravotním postižením ČR a nakonec se stal u klientů ASEKOLU nejpodporovanějším. Vzácnými onemocněními jsou například spinální svalová atrofie, cystická fibróza či nemoc motýlích křídel. Většinou se jedná o multisystémová onemocnění s velmi nízkým výskytem v populaci, která mají nepříznivý dopad na kvalitu života a sociální začlenění, neboť se vzácná onemocnění projevují u těchto pacientů již v raném dětství. Národní rada osob se zdravotním postižením ČR propojuje profesionály s učiteli a společným úsilím prohlubuje znalosti a dovednosti pedagogických pracovníků, čímž napomáhá ke snadšímu začlenění, tedy inkluzi. Takový přístup předchází diskriminaci dětí se vzácným onemocněním v přístupu ke vzdělání a umožňuje těmto dětem vzdělávání na běžných školách.

Klienti ASEKOLU podpořili unikátní způsob předávání zkušeností, a především šanci pro ty, kteří se snaží do problematiky vzácných onemocnění proniknout. Za každých darovaných 5 000 Kč umožnili jednomu dítěti se vzácným onemocněním se vzdělávat ve škole, být mezi svými vrstevníky, zažít nové věci a především pocit úspěchu. Pro nízkou informovanost o vzácných onemocněních ve společnosti byl vybrán právě tento projekt, aby se dostal do širšího povědomí.

ASEKOL je společností, která se zaměřuje na ochranu přírody a podporu životního prostředí, a proto byl jasnou volbou projekt výsadby stromů **Nadace Partnerství**, se kterou ASEKOL dlouhodobě spolupracuje v rámci ankety **Strom roku**. „Jsme přesvěd-

čení, že životní prostředí a zdravý vzduch jsou důležité pro každého z nás, a proto jsme se rozhodli pomoci Nadaci Partnerství s dalším dlouhodobým projektem – výsadbou nových stromů,“ vysvětluje Dana Duchečková. Výsadba je zaměřena především na původní druhy stromů a krajové odrůdy, které do naší krajiny patří a navrací jí její tradiční ráz. Na celém projektu je nejkouzelnější to, že stromy jsou sázeny pouze v místech, kde je lidé chtějí a kde jsou potřeba. Od roku 2002 se díky finančním příspěvkům dárců a dobrovolné práci aktivních lidí podařilo vysadit neuvěřitelných téměř 58 tisíc stromů a keřů. Po těchto Vánocích se díky ASEKOLU počet ještě zvýší.

Dalším partnerem, se kterým ASEKOL dlouhodobě spolupracuje a který má ve svém portfoliu řadu projektů, je organizace **DEJME DĚTEM ŠANCI**. Tato organizace podporuje děti při studiu, snaží se plnit jejich přání a pomáhá jim při opouštění dětského domova a začlenění se do společnosti. ASEKOL se v tomto případě rozhodl podpořit jednotlivá přání dětí, protože ta se mají o Vánocích plnit především. Příběhy dětí z dětských domovů a jejich přání klienty ASEKOLU opravdu přesvědčily, a proto se díky příspěvku podařilo vykouzlit dětem úsměv a možná i nastartovat jejich budoucnost.

S pomocí klientů přispěl ASEKOL na všechny projekty celkovou částkou ve výši 72 000 korun, která jistě poslouží dobré věci, ať už jsou to přání dětí, příroda nebo lidé s handicapem. Nápad s poukázkami pro charitu není unikátní, podobné akce tyto Vánoce měly i velké společnosti, nicméně v případě malé až střední firmy, jakou je ASEKOL, je takový počín ojedinelý a jen potvrzuje, že není třeba pracovat s přemrštěným rozpočtem.

Důležitý je nápad a jeho provedení a také fakt, že když pomoc vhodně nastavíte, zapojí se do charity mnohem více lidí a o to přeci jde. Pomáhat v co největší míře a smysluplně.

KAŽDÝ, KDO LETOS VHODÍ starý telefon, PC klávesnici nebo třeba elektronickou hračku do jednoho z našich červených kontejnerů, **POMŮŽE HENDIKEPOVANÝM NAJÍT PRÁCI.**

Za každý 1 kg starého elektra vhozeného do červených kontejnerů obdrží Národní rada osob se zdravotním postižením ČR 1 Kč.

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

**TŘÍDIT
STARÉ ELEKTRO
SE VYPLATÍ**

„Díky projektu Koruna za kilo jsem prošla rekvalifikací a získala tak práci,“ říká Petra Bočková, zdravotně postižená.

**DO ČERVENÉHO
KONTEJNERU PATŘÍ**

drobné vysloužilé elektrozařízení
s maximálním rozměrem
51 x 36 x 40 cm

NEVHAZUJTE

spotřebiče se zbytky jídla,
nebezpečný odpad, plasty,
směsný odpad atd.

 asekol
ZE STARÉHO NOVÉ!

cervenekontejnery.cz

KRAJSKÉ PLÁNY VYROVNÁVÁNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ pro osoby se zdravotním postižením jsou již VE VŠECH KRAJÍCH ČR

Krajské plány vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením (KPVP) mají u nás již mnohaletou tradici. Od roku 1992 jsou vládou postupně přijímány Národní plány vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na celostátní úrovni. Na základě doporučení vlády z roku 2003 jsou postupně přijímány obdobné plány na úrovni jednotlivých krajů. Jako první regionální plán byl přijat KPVP Moravskoslezského kraje (Ostrava 2004).

Smyslem KPVP je, aby v rámci kraje existoval dokument, na jehož základě by se systematicky postupovalo při zlepšování životních podmínek osob se zdravotním postižením v daném kraji. Z tohoto důvodu nejsou KPVP primárně zaměřeny na sociální oblast, jak je velice často mylně interpretováno, ale na běžné oblasti života, jako je vzdělávání, zaměstnávání, doprava, přístupnost prostředí, kultura, sport, volný čas, přístup k informacím, bydlení atd. Jedná se tedy o široce pojatý dokument, který v systému veřejné správy zasahuje do problematiky mnoha odborů příslušných úřadů. Podstatným přínosem KPVP je tedy koordinace činností ve prospěch osob se zdravotním postižením, časové rozfázování, plánovitost při realizaci atd.

Po více jak 13 letech existence KPVP lze konstatovat, že ve všech regionech, které se dosud do vytváření KPVP zapojily,

měla jejich realizace hmatatelné pozitivní dopady.

Nový KPVP v kraji Vysočina na období 2018 – 2019

Za aktivní účasti zástupců občanů se zdravotním postižením byl v Kraji Vysočina, jako v posledním regionu České republiky, přijat v prosinci loňského roku „Krajský plán vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením na období 2018 – 2019“. Nechci se zde rozepisovat o samotném procesu jeho vzniku, neboť je jistě zjevné, že práce na jeho tvorbě musela být odvedena. Co bych však chtěl zmínit, a dokonce to považuji za zásadní, je fakt, že v průběhu přípravy jsme se nesetkali s negativními reakcemi ke smyslu existence tohoto dokumentu. Jednoznačně byl přijat jako potřebný!

K samotné konstrukci krajského plánu pouze krátce zmíním, že nijak nevybočuje

z rámce praxe již existujících dokumentů tohoto typu v jiných krajích, což je vlastně jenom dobře. Krajský plán se svojí strukturou poctivě věnuje páteřním tématům, která se bezprostředně týkají života lidí se zdravotním postižením, a v zásadě i tato nově kodifikovaná témata reflektují oblasti dlouhodobé spolupráce krajské rady osob se zdravotním postižením a zástupců Kraje Vysočina. Závěrem bych poděkoval za aktivní podporu a spolupráci na jeho tvorbě panu náměstkovi Pavlu Fraňkovi a ze sociálního odboru vedoucímu sociálních služeb panu Jiřímu Bínovi. Každý, kdo se s tímto dokumentem bude chtít podrobně seznámit, má možnost si ho stáhnout na internetových stránkách Kraje Vysočina i NRZP ČR. Pochopitelně na vyžádání jsme schopni jeho vyhotovení případně i zaslat.

Vysokoškolské studium mi pomohlo NAJÍT DALŠÍ SMĚR

Jmenuji se Jiří Dostál a jsem již pátým rokem na invalidním vozíku. Před úrazem jsem žil běžným životem. Vystudoval jsem střední průmyslovou školu elektrotechnickou, oženil se a pracoval jako servisní

technik. Měl jsem rád sport. V létě jsem jezdil na kole, běhal a v zimě jezdil na snowboardu. S manželkou jsme si koupili starší baráček, který jsem částečně rekonstruoval.

Jednoho osudového večera se ale všechno změnilo. S přáteli jsme tenkrát grilovali a popíjeli na zahradě. Po nerozvážném skoku do zahradního bazénu jsem skončil v nemocnici se zlomeninou pátého krčního obratle a poškozenou míchou. Rehabilitace byla těžká, zlepšování pomalé a náročné. Člověk s handicapem najednou vidí svět úplně jinak, vše trvá déle a i běžné věci jsou náročnější.

Tvrdá realita na mě ale skutečně udeřila až po propuštění z rehabilitací domů. V rehabilitačním centru člověku některé věci nedocházejí, vše je zde totiž uzpůsobené

„Vždycky jsem se chtěl vrátit do školy a mít vysokoškolský diplom. Nakonec jsem na doporučení kamarádů zvolil Metropolitní univerzitu Praha, která má studijní program Škola bez bariér.“

pro speciální potřeby lidí s handicapem, denní režim přesně naplánovaný a máte komu si říct o pomoc. Po návratu domů jsem teprve skutečně ocenil, že po rekonstrukci byl dům relativně bezbariérový, proto jsem nemusel řešit starosti s přestavbou. Ale jiným problémům se vyhnout nedalo. Manželství tvrdou zkoušku nevydrželo a brzy přišel rozvod. Musel jsem se o sebe naučit postarat sám. Hodně svobody mi pak přidalo pořízení auta.

Začal jsem přemýšlet co dál se životem. Vždycky jsem se chtěl vrátit do školy a mít vysokoškolský diplom. Nakonec jsem na doporučení kamarádů zvolil Metropolitní univerzitu Praha, která má studijní program Škola bez bariér. Nabízí v něm mnoho oborů, díky nimž si handicapovaní lidé mohou zlepšit kvalifikaci a zvýšit tak možnost uplatnění na trhu práce. Studenti s pohybovým postižením si zde mohou v souladu se stipendijním řádem požádat o přiznání stipendia ve výši školného pro celou dobu studia.

Zbývalo už jen zvolit obor, který by mě bavil a po jehož ukončení bych našel další uplatnění. Do oka mi padlo průmyslové vlastnictví. Průmyslové vlastnictví se zabývá především registrací nových technických řešení. Jejich vlastníci tak může získat ochranu ve formě patentů nebo registrací označení, které je chráněno ochrannou známkou.

Problematika ochranných známek mi připomněla situaci, kdy jsme zakládali společnost a registrovali jsme její označení. V té době jsme si najali patentového zástupce, který nás celým procesem provedl. Na základě této zkušenosti jsem si nicméně uvědomil, že průmyslové vlastnictví je obor, který mě zajímá, bavil by mě a po jehož vystudování je možné se v něm i velmi dobře uplatnit. Známková ochrana je důležitým aspektem v podnikání, a to nejen na úrovni národního, ale i mezinárodního obchodu. Setkáváme se s ní v běžném životě na každém kroku, ať už jde o označení výrobků v obchodech, jejich obalů nebo nabídku služeb. Kdekoli jdeme, vídáme loga společností, ať už na obchodních domech, před vstupem do obchodu nebo v letácích či reklamních prostředcích.

Vozík v tomto oboru není problém vzhledem ke skutečnosti, že registrace a s ní spojené záležitosti probíhají online přes internet a formou dopisu. Úřad průmyslového vlastnictví, který je jediný v České republice, je taktéž bezbariérový.

V současnosti jsem dokončil bakalářské studium a ve studiu nadále pokračuji. Kromě toho pracuji jako správce sociálních sítí a webových stránek. Brigádně docházím do předchozího zaměstnání jako administrativní pracovník a pomáhám zaškolit nové zaměstnance. Tato práce však vyžaduje

i mnoho fyzických aspektů, které již nemohu na 100% vykonávat, a proto mne zcela nenaplnuje.

Metropolitní univerzitě vděčím především za nový impuls do života, kterým se stalo studium a začlenění do běžného života studenta. Dále za možnost získat univerzitní vzdělání zakončené vytouženým magisterským titulem. Po dokončení studia se tak i já budu moci stát patentovým zástupcem a vykonávat činnost, která mě baví a naplňuje.

Slovenská strela

- motorový vůz, který předběhl svou dobu

Často je více či méně úspěšně napodobujeme a máme tendenci k nim vzhlížet jako k ideálu, nejpłodnějšímu období naší novodobé historie. Řeč je o 30. letech minulého století, zlatém věku první republiky, dobách, kdy dokázali být muži galantní nejen při výjimečných příležitostech a ženy žádoucí, aniž by ukázaly centimetr čtvereční ze svého těla. Nejsvůdnější kráskou této éry se ale stala Slovenská strela. Motorový vůz, který předběhl dobu o celá desetiletí.

Prvorepublikové perly na kolejích

„České dráhy jsou dnes jedinou organizací, která v takovém rozsahu pečuje o historická železniční vozidla. Máme jich několik stovek a mnohé z nich neslouží jen jako exponáty v našem muzeu v Lužné u Rakovníka. Naopak. Stále je můžete zahlédnout, jak se šinou krajinou mezi poli a lesíky v čele nostalgických vlaků plných nadšených cestujících. Patří k nim i nedávno kompletně zrekonstruovaný motorový vůz Stříbrný šíp. Byl vyroben v roce 1939 jako jediný kus a jeho fotografie byly po znovuuvedení

do provozu snad ve všech médiích,“ říká s neskrývanou dávkou hrdosti Michal Štěpán, člen představenstva Českých drah odpovědný za osobní dopravu. „Motorový vůz, který vám chceme představit, je ale o něco málo starší, a ačkoliv kdysi jezdil také pro státní dráhy, dnes se o něj stará muzeum Tatra v Kopřivnici. Stejně jako Stříbrný šíp je ukázkou invence konstruktérů prvorepublikových železničních vozidel a dodnes udivuje nadčasovým designem a kvalitou zpracování. Nic podobného se od té doby na našich tratích neobjevilo.“

Tuto dobu symbolizuje nástup technologií, jejichž vývoj akcelerovala první světová válka a které následně mohly být použity pro blaho lidstva. Řada z nich se promítla právě do dopravy a s tím, jak rostla potřeba lidí cestovat, rostla i nabídka. Železnice už nebyla jedinou volbou. Konkurence v podobě moderních autokarů, celokovových dopravních letadel nebo výkonných a pohodlných osobních aut (pokud na to člověk měl) byla reálnou hrozbou pro výsadní postavení železné dráhy. Při výběru obrazu do kalendáře, který popisuje nejzásadnější

okamžiky a období ve stoleté historii republiky s železničním přesahem, jsme proto měli v případě symbolu 30. let od počátku úplně jasno.

Majstrštyk valašského Edisona

Dva motorové vozy s označením M 290.0, které zahájily komerční provoz mezi Prahou a Bratislavou 13. července 1936 právě pod názvem Slovenská strela, vyrobila ve stejném roce Tatra Kopřivnice. Byly něčím naprosto nevídaným. Skříň pojatá i dnešními hledisky velmi futuristicky a přitom vrcholně elegantně ukrývala interiér (podle tehdejších zvyklostí rozdělený na dvě poloviny pro kuřáky a nekuřáky), ze kterého i po 80 letech dýchá solidnost, cit pro funkční detail a výjimečnost. Ještě působivější je použitá technika. Otcem celosvětově unikátního elektromechanického přenosu výkonu byl „valašský Edison“ vsetínský elektrotechnik Josef Sousedík. Do obou podvozků umístil soustavy tvořené spalovacím motorem, stejnosměrným generátorem a elektromotorem a využil charakteristiky obou druhů pohonu tak, aby jízda byla co nej hospodárnější.

Tím umožnil vozu využít při rozjezdu vysoký točivý moment elektromotoru, ke kterému se postupně připojoval přímý mechanický přenos. Od rychlosti 85 km/h byl pohon čistě mechanický. Právě díky tomuto řešení dokázala Slovenská strela akcelarovat na rychlost 100 km/h během pouhých dvou minut. Maximální provozní rychlosti 130 km/h dosáhl vůz během tří minut po ujetí cca 4,5 kilometru (soudobá italská chloubka Littorine potřebovala na stejnou rychlost 6 minut a dráhu asi 10 km). Nevídanou dynamiku krotily kotoučové brzdy, opět s hodnocením v superlativech. Zastavily vůz z rychlosti 105 km/h během 25 sekund na dráze 400 metrů.

Držitel rekordu

Punc výjimečnost podtrhla jízdní doba, za kterou byla vlaková loď tehdejších ČSD schopna překonat vzdálenost mezi oběma metropolemi. S jedním zastavením v Brně zvládla Slovenská strela přepravit své cestující nejprve za 4 hodiny a 51 minut (1936), aby se jízdní doba v roce 1938 zkrátila na neuvěřitelné 4 hodiny a 18 minut. Tento čas byl pokořen až po dlouhých sedmdesáti letech Pendolinem, které zdolávalo přes 400 km za 3 hodiny a 47 minut, přičemž jako odkaz na slavného praotce neslo stejný název spoje – Slovenská strela.

Oba motorové vozy zažívaly obrovský úspěch. Vytíženost jejich kapacity byla fenomenální a daleko přesahovala průměr kolem 30 % tehdejších vlaků. Jezdily až

Slovenská strela v číslech

Vyrobena kusů: 2 prototypy označené M 290.001 a M 290.002

Rok výroby: 1936

Míst k sezení: 72

Hmotnost prázdného vozu: 36 000 kg

Výkon: 2 x 165 koní

Max. rychlost: 148 km/h

Max. provozní rychlost: 130 km/h

Průměrná cestovní rychlost: 92 km/h

Palivové nádrže: 2 x 220 l

do okupace v roce 1939, během které byly odstaveny, hlavně pro nedostatek pohonných hmot. „Zajímavá doba pro oba motorové vozy nastala krátce po osvobození. Po roce 1945 se totiž vrátily do provozu a mimo jiné zabezpečovaly kurýrní provoz mezi Prahou a Norimberkem během Norimberských procesů,“ doplňuje Michal Štěpán. „S nástupem socialismu však jejich hvězda pomasínala, protože komfort a kvalitu nahradila poptávka po kvantitě. Udržovat dva atypické motorové vozy bylo s ohledem na rychle rostoucí přepravy lidí i materiálu v optice centrálního plánování nemožné. V roce 1953 byl vyrazen vůz M 290.001 a jeho životní příběh se uzavřel v roce 1960, kdy shořel na popel, údajně vlivem jisker odlétnuvších z projíždějící parní lokomotivy.“ Do dnešních dnů se dochoval vůz M 290.002. Ten byl z provozu vyrazen v roce 1960 a předán do podnikového muzea Tatra v Kopřivnici, kde je dodnes. Tady jsme s laskavým svolením tatrováckého muzea fotografovali 8. srpna 2017 scénu stylizovanou právě do roku 1936. Vzhledem k tomu, že vůz proti povětrnostním vlivům chrání přístřešek a sloupky nesoucí jeho

konstrukci výrazně omezovaly zamýšlenou exteriérovou kompozici, rozhodli jsme se na místě, že snímek pořídíme uvnitř vozu. Bylo to skvělé rozhodnutí, protože původní interiér Slovenské strela nás přesvědčivě přenesl o 80 let zpět a na výsledné fotce je to opravdu znát. Došli jsme proto k závěru, že Slovenská strela není jen nejúžasnější motorový vůz, který u nás kdy vznikl, ale stroj času. V roce 1936 dokázal cestující přenést do budoucnosti, my jsme v něm zažili jedinečnou atmosféru nonšalance 30. let.

Cestování šumavskými vlaky GW Train z pohledu OZP

V Jihočeském kraji jezdí na takzvaných Šumavských linkách od loňského 10. prosince nový dopravce GW Train Regio, a.s. Oranžovozelelé vlaky této společnosti zajišťují osobní přepravu na linkách 194 České Budějovice–Černý kříž, 197 Čičenice–Nové Údolí a 198 Strakonice–Volary. Společnost České dráhy, a.s., která zajišťovala dopravu do prosincové změny jízdního řádu, měla spoje označené pictogramem vozíčkáře a umožňovala cestování osobám s těžkým pohybovým omezením. Nové spoje dopravce GW Train Regio takto označené nejsou. Zajímalo nás, zda nové spoje umožňují přepravu osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Předseda NRZP ČR Václav Krása zaslal vedení GW Train dopis, ve kterém se obrátil na představenstvo společnosti s žádostí o spolupráci při zjišťování dostupnosti přepravy pro osoby se zdravotním postižením. Předseda představenstva Peter Bosáček obratem odpověděl, že by se rád osobně setkal a byl inspekčnímu týmu k dispozici při prohlídce vozidel i pro případné dotazy

a rovněž by rád vyslechl náměty na zlepšení podmínek přepravy pro osoby se zdravotním postižením. Souhlasil, že si trasu i spoj vybereme a projedeme sami a společná schůzka se uskuteční až po skončení inspekce. Pan Bosáček nás ujistil, že na šumavských tratích jezdí převážně vozidla řady 654, která prošla v posledních dvou letech modernizací a byla schválena Drážním

úřadem a ověřena Výzkumným ústavem železničním jako notifikovaná autorita. V rámci modernizace byla do vozidel vestavěna nová WC, která mají certifikát TSI, že splňují podmínky pro TSI PRM, stejně jako ližiny umístěné ve vozidlech.

Dne 8. ledna jsme uskutečnili inspekční cestu po Šumavských linkách. U několika

spoju v Českých Budějovicích a ve Volarech jsme zkontrolovali používaná vozidla. Šlo skutečně o vozidla řady 654, nízkopodlažní „motoráčky“ s označenými sedadly pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace, s vyznačenými prostory až pro dvě osoby na vozíku. Soupravy jsou vybavené velkou toaletou a ve zvýšené části vozu za prostorem pro řidiče mají umístěné ližiny pro usnadnění nástupu nebo výstupu. Ve vozidlech není prostoru nazbyt, ale například vstup na toaletu je vedený z volného prostoru přes šikmo umístěné, lehce zaoblené a dostatečně široké dveře, a odpadá tak složitá manipulace s vozíkem nebo kočárkem při vjezdu na WC. Rozměry prostoru pro přepravu osob na vozíku jsou rovněž hraniční, ale vyhovují platným předpisům a jsou vybaveny povinnými doplňky, například tlačítkem pro přivolání pomoci nebo sedadlem pro asistenta. Ve vozidle je umístěný informační panel s údaji o poloze a trase spoje. Závěrem náš inspekční tým musel konstatovat, že jsme nenalezli žádné zásadní závady, které by bránily přepravě osob na vozíku.

Horší je ale situace pro osoby se zrakovým postižením. Každé vozidlo je vybaveno dvěma samoobslužnými automaty s bezdotykovým displejem na nákup jízdenky. Jízdenku je sice možné pořídit i jiným způsobem, ale ve vozidle si ji nevidomí bez cizí pomoci nekoupí. Vozidla nejsou vybavena akustickými prvky ani neumožňují používat VPN vysílačku pro komunikaci vozidla a zrakově postiženého. Pro cílovou skupinu osob se sníženou schopností orientace, zejména pro těžce zrakově postižené, jsou vozidla nepoužitelná. Například aktivace automatického otevření dveří pomocí tlačítka je pro zrakově postižené nemožná a běžný způsob otevření dveří pomocí vysílačky není funkční. Dále na zastávkách na znamení nemohou nevidomí dát znamení pro zastavení. Nemohou totiž komunikovat s vozidlem ani nezískají informace, jaký spoj přijíždí, a nemohou dát znamení strojvedoucímu, že chtějí nastoupit. Na výše uvedené skutečnosti jsme upozornili vedení společnosti a doporučili jsme, aby do svých vozidel instalovali zařízení, které by umožnilo používání VPN vysílaček, a zlepšila se tak dostupnost dopravy i pro osoby se zrakovým postižením, pro které jsou v tuto chvíli Šumavské linky provozované společností GW Train nepřístupné nebo použitelné jen s doprovodem a s dopomocí. Rovněž webové stránky společnosti GW Train nejsou ve formátu čitelném pro osoby se zrakovým omezením.

Při osobním setkání s předsedou představenstva panem Bosáčkem jsme prezentovali zjištěné výsledky inspekce a informovali jsme ho o našich závěrech: zejména o dobré přístupnosti pro osoby s pohybovým postižením, ale na druhou stranu o nepřístupnosti a bariérovosti linek pro osoby se zrakovým postižením. Dále jsme upozornili, že společnost GW Train Regio neinformuje cestující o možnostech přepravy osob se zdravotním postižením, například o tom, zda a za jakých podmínek mohou být cestující na vozíku přepravováni. Dotázali jsme se na důvod. Společnost GW Train provozuje na tratích vozidla přístupná pro osoby s pohybovým omezením, ale spoje nejsou označené v jízdním řádu piktogramem vozíčkáře. Upozornili jsme, že linky pak

nejsou osobami na vozíku poptávány a jeví se jako bariérové. Předseda představenstva nás seznámil se zajímavými skutečnostmi. Společnost má v podmínkách smlouvy o veřejném závazku na Šumavských linkách stanoven minimální počet spojů, který musí být realizovaný v předepsaném standardu (musí být umožněna přeprava osob na vozíku, kol, případně lyží, kočárků, ve vozidle je k dispozici Wi-Fi, zásuvky pro dobíjení, WC s přebalovacím pultem atp.). Proto GW Train nechce uvádět u vybraných spojů piktogram pro přístupnost pro vozíčkáře, naopak se snaží, pokud to provozní podmínky dovolují, realizovat všechny spoje nízkopodlažními vozidly, které standardu vyhovují. Společnost má vypracovaný postup pro objednanou přepravu osoby na vozíku. ➤

Nový Opel

CROSSLAND X

Již za
251 300 Kč bez DPH*

OPEL HANDYCARS

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR

Program mobility osob se zdravotním postižením

www.opel-handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ 3,6–5,4 l/100 km, 93–123 g/km.
*Uvedená cena platí pro osoby se zdravotním postižením s nárokem na státní příspěvek.

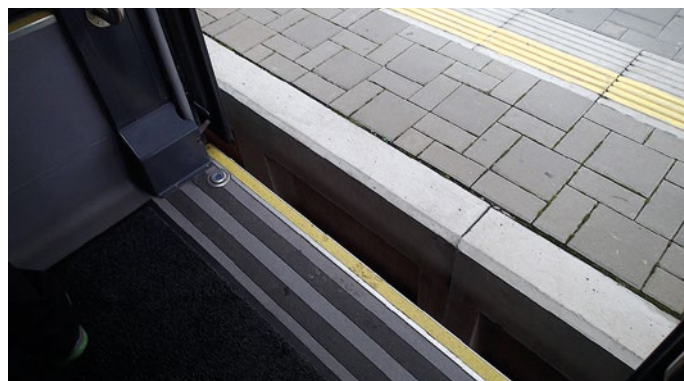

Ačkoliv nejsou pravidelné linky obsazovány průvodčím nebo vedoucím vlakové čety, v případě včasného objednání cesty vozíčkářem je linka personálně posílena a ve vozidle je při nástupu i výstupu a rovněž po celou dobu cesty přítomen proškolený pracovník, který poskytuje objednanému cestujícímu asistenci. Pan Bosáček se s námi podělil o zkušenosti, že osoby na vozíku opakovaně kontaktovaly regionální centra a dotazovaly se na možnost objednání přepravy, a to obvykle s předstihem 24 nebo 48 hodin před cestou. Následně byla skutečně cesta realizována a asistence poskytnuta.

„Závěrem náš inspekční tým musel konstatovat, že jsme nenalezli žádné zásadní závady, které by bránily přepravě osob na vozíku.“

Na závěr jednání nás vedení společnosti GW Train ujistilo, že naše připomínky bere jako podnětné a že v nejbližší době dle našich doporučení umístí na webové stránky informace o možnostech přepravy osob s omezenou schopností pohybu a orientace na jednotlivých linkách, uvede kontakty na jednotlivá regionální pracoviště a tyto skutečnosti zohlední i v přepravních podmínkách. Další možnosti zlepšení přístupnosti zváží. Doufejme proto, že Šumavské linky i další tratě provozované společností GW Train budou skutečně dostupné pro všechny a že potřebné informace o objednání a možnostech přepravy budou již brzy k dispozici. Chcete se podělit o své zkušenosti z cestování se společností GW Train? Napište nám.

Speciální úpravy pro handicapované

Dříve znamenal získaný či vrozený tělesný handicap velmi výrazné omezení aktivit handicapované osoby nebo osoby pečující. Díky technickým vynálezům se situace v oblasti mobility vozíčkářů výrazně zlepšila.

Historie ručního ovládání auta pro řidiče se zdravotním postižením se v Česku datuje od roku 1955, kdy bratři Stránští zkonstruovali tříkolové motorové vozítko s trubkovým rámem potaženým koženkou

– Velorex, později vyráběný jako vozítko pro invalidy. Díky rychlému rozšíření automatických převodovek na přelomu tisíciletí se ovládání vozidla stalo dostupné pro široké spektrum handicapovaných; dalším

pokrokem se staly nejrůznější úpravy pro nastupování u aut pro handicapované. Možností, jak auto upravit, je dnes celá řada. Na trhu fungují firmy, které se zabývají úpravami osobních i nákladních

vozidel

vozidel, buď pro převoz jednotlivce nebo více handicapovaných osob naráz.

Nájezdové rampy

Zhruba před 20 lety se začaly v Evropě objevovat osobní vozy s nájezdovou rampou v zadní části vozu. První vůz v České republice s tímto systémem byl vyvinut v roce 2003. Přelomový byl rok 2008, kdy česká firma přihlásila patent na tzv. FlexiRampu. To způsobilo doslova revoluci v přepravě invalidů. FlexiRampa zabudovaná do snížené podlahy umožní pohodlný vjezd vozičku přímo do zadní části automobilu. Tato možnost přepravy výrazně usnadňuje péči o těžce handicapovaného člověka. Odpadá fyzicky náročné přemísťo-

vání handicapované osoby do automobilu. Avšak v případě, kdy není vozičkář převážen, zůstává k dispozici celý úložný prostor, rampa se zaklopí dovnitř automobilu a tvoří podlahu úložného prostoru. Diagnóz, kde je vhodné využít přepravy přímo na vozičku je celá řada. Jedná se například o svalové dystrofie, myastenien gravis, traumatická onemocnění periferních nervů, obrny, ale i poúrazové stavy poranění páteře.

Výrobě těchto zvláštních pomůcek obvykle předchází dlouhý výzkum a vývoj, následuje velmi přísné testování všech zařízení ve státní technické zkušebně. Tyto vozy a zařízení musí během dynamických a statických testů vydržet přetížení 20G, které má odhalit, zda zařízení obstojí při dopravní nehodě. S každým dalším modelem vozu začíná tento proces nanovo. Důležité je to zejména u vozů s FlexiRampou, kde se u větších typů osobních automobilů (např. VW Caddy, Ford Connect, Citroën Berlingo, Peugeot Partner či Fiat Doblo) během přestavby sníží podlaha – úhel nájezdu nesmí být příliš velký, aby se do vozidla dalo najet bez velkého úsilí. Osoba je následně přepravována přímo na invalidním vozičku, kde je bezpečně připevněna bezpečnostními pásy. Právě kotevní místa vozičky včetně bezpečnostních pásů pro osobu procházející ve zkušebně velmi přísnými testy. Bez sady pásů, které jsou nedílnou součástí přestavby, nelze vozičkáře přepravovat.

Pro ústavy sociální péče, zdravotnická zařízení či domovy seniorů bývá častěji volen větší typ vozu, jako například VW Transporter, Ford Transit, apod., do kterého se přimontuje buď skládací hliníková rampa, nebo zvedací elektrohydraulická plošina. Po připevnění úchytů do podlahy je možné přepravovat pohodlně více osob na invalidním vozičku najednou. Častá je kombinace s nástupním schůdkem, který ulehčí nástup do vyššího typu vozu.

Ruční ovládání automobilu

Pokud je fyzické zranění či onemocnění toho rázu, že je ovlivněna hybnost pouze dolních končetin, velmi často stačí pořídit takzvané ruční ovládání automobilu. Ideálním řešením je zakoupení automobilu s automatickou převodovkou, poté již stačí do vozidla zabudovat pouze ovládání brzdy a plynu. Toto zařízení je možné použít ve většině automobilů. Vybavit ručním řízením je možné i automobil bez automatické převodovky s manuálním řazením. Tam je ale nutné připojit řídicí elektroniku k ovládací spojce a řadicí páku vybavit mikrosplínáčem, kterým se uvádí spojka do činnosti při řazení rychlostních stupňů.

Ruční řízení automobilu

Elektro-pneumatická rampa

Otočná sedačka

Nastupování do vozidla a nakládání invalidního vozičku

Samostatnost vozičkáře, který využívá ručního ovládání automobilu, může podpořit i systém nakládání invalidního vozičku. Na trhu jsou různé nakládací jeřábky – voziček je pomocí něho přemístěn do zavazadlového prostoru, případně střešní box, který jej vytáhne do boxu umístěného ➤

na střechu. Usnadnit nastupování mohou i tzv. přesedací desky, v některých případech i otočné sedačky. U otočných sedaček se nutně brát na zřetel velikost automobilu a rozměry dveřního otvoru. Úhel otevírání dveří se během montáže otočné sedačky obvykle zvětšuje. Otočné sedačky se nejvíce používají na místě spolujezdců, kde nebrání volant, ale i v těchto případech je nutné konzultovat s úpravcem vhodnost

Příspěvky na pořízení zvláštní pomůcky

Příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na zakoupení motorového vozidla nebo speciálního zádržného systému má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.

Jestliže osoba tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátila, popřípadě jí jeho vrácení bylo prominuto.

Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla se stanoví s přihlédnutím k příjmu osoby a osob s ní společně posuzovaných. Maximální výše tohoto příspěvku činí 200 000 korun. Součet vyplacených příspěvků na zvláštní pomůcky nesmí v 60 kalendářních měsících po sobě jdoucích přesáhnout částku 800 000 Kč; 850 000 Kč, pokud byl v této době poskytnut příspěvek na pořízení svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny.

Jestliže osoba nemá dostatek finančních prostředků ke spoluúčasti a pomůcka stojí více než 10 000 Kč, může být klientem krajská pobočka ÚP požádána o snížení spoluúčasti. Úřad práce přihlíží k příjmu osoby a příjmu osob s ní společně posuzovaných.

U pomůcek, jejichž cena je nižší než 10 000 Kč, činí spoluúčast klienta vždy 1 000 Kč.

(Pozn.: Údaje jsou platné od 1. ledna 2018, podrobné informace naleznete na webu Ministerstva práce a sociálních věcí na adrese www.mpsv.cz v záložce Zdravotní postižení)

„Samostatnost vozíčkáře, který využívá ručního ovládání automobilu, může podpořit i systém nakládání invalidního vozíku.“

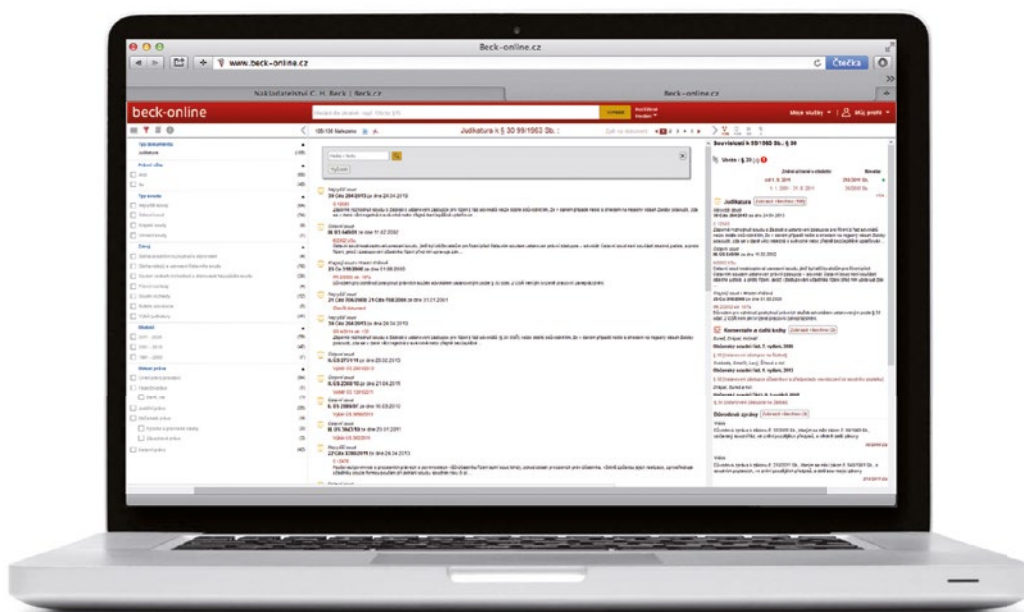
použití sedačky do vybraného automobilu ještě před objednáním zařízení. Platí to ale i naopak, pokud vozíčkář kupuje vůz pro zvýšení své mobility s tím, že do něj nechá namontovat otočnou sedačku, je důležité svůj výběr vozu nejprve konzultovat se zástupcem firmy, která se těmito úpravami zabývá. Ne do všech automobilů se sedačky vejdou.

Podle novely zákona platné od letošního ledna se příspěvek na zvláštní pomůcku, který je poskytován na pořízení motorového vozidla, opětovně poskytne při splnění podmínek po uplynutí 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích, počínaje od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém nabylo právní moci předchozí rozhodnutí o tomto příspěvku; to neplatí,

beck-online

Vítejte ve světě komentářů Nakladatelství C. H. Beck,
perfektně zpracované judikatury a předpisů!

MĚJTE VŠE VŽDY PO RUCE

Více informací a jejich provázání znamená jistotu, že vše, co potřebujete, je vždy aktuální a dostupné v jedné databázi.

POZNEJTE KVALITU BECK-ONLINE

Vysoká kvalita byla a bude vždy naším standardem. Jak v případě knih, tak v případě beck-online.

NEZTRÁCEJTE CENNÝ ČAS

Beck-online věnuje maximální pozornost vyhledávání, provázání informací a omezení kliků na nezbytné minimum.

NECHTE SI PORADIT

Využijte odbornou konzultaci k beck-online. Naše školené právníky zastihnete osobně nebo na telefonu.

Domluvte si schůzku s naším konzultantem:

273 139 222

www.beck-online.cz

BYLINKY PRO ZDRAVÍ A PRO RADOST

Bylinky pro klidnou mysl, dobrý spánek a radost ze života

Naši předci v zimě žili v pomalejším rytmu spolu s přírodou, hodně odpočívali a spali. Nic jiného jim vlastně ani nezbyvalo. My díky nejrůznějším vymoženostem fungujeme v podstatě po celý rok stejně a neuvědomujeme si, že narušení přirozeného rytmu je stresový faktor, který našemu tělu ani duši neprospívá.

V temných měsících zimy a předjaří potřebujeme světlo – doslova i obrazně. Půlhodinka jasného umělého světla po ránu nám může zvednout náladu na celý den. Naopak ve večerních hodinách je lépe se takovému světlu vyhýbat – to platí nejen pro svítidla, ale i pro světlo z nejrůznějších displejů a monitorů. Modrá složka světla totiž brání tvorbě melatoninu, hormonu důležitého pro kvalitní spánek a regeneraci. Domácí pohodu nejen před spánkem si můžeme sami vytvořit za pomoci svíček, vůní z éterických olejů, můžeme si vyrobit bylinkový polštářek nebo uvařit hrnek dobrého bylinkového čaje.

Bylinky působící na psychiku můžeme přibližně rozdělit do tří skupin: bylinky na uklidnění a tlumení nervové soustavy, bylinky na odstranění psychické únavy a vyčerpanosti a bylinky na zlepšení nálady a odstranění tenze. Bylinky obecně působí širokospektrálně, takže ne vždy se nám je podle účinků podaří přesně rozřadit.

Vodítkem může být i vůně bylin. Podle moravského bylináře Vládi Vytásky psychiku podporují všechny bylinky s citrónovou vůní, které jsou zároveň bezpečné při užívání. Patří mezi ně například tzv. citrónová tráva (vousatka citrónová), pelargonie citrónová, šanta kočičí citrónová nebo aloisie citrónová.

Našemu tělu i mysli můžeme symbolické světlo dodat bylinkami, z nichž nejlepším „světloňosem“ s antidepresivním působením je třezalka tečkovaná. Třezalku je nejlépe sbírat za letního slunovratu a užívat v období zimního slunovratu, kdy nám prozáří nejkratší dny v roce. Léčivý účinek je pozvolný a naplno se projeví asi po týdnu užívání. Spolu s třezalkou bychom neměli užívat další léky, zejména cytostatika, a neměli bychom se vystavovat slunci.

Oblíbenou a dostupnou bylinkou při depresích a neurózách je dobromysl a meduňka, případně šanta kočičí, která působí silněji než meduňka.

I v chladných měsících si můžete své léky na duši vypěstovat doma za oknem. Mezi takovéto léčivky patří pelargonie citrónová, již zmíněná vousatka citrónová nebo rozmarýna lékařská.

Známé valeriánské kapky na uklidnění a dobrý spánek si můžete pořídit nebo sami jednoduše vyrobit z kořene kozlíku lékařského.

Také okvětní plátky královny květin – růže (zejména růže stolisté a damašské) jsou vynikajícím lékem na citová zranění, na deprese a bolest duše.

Mou oblíbenou bylinkou je vrbka úzkolistá. Dá se snadno nalézt při výletech do přírody, kde roste na okrajích lesů a luk spíše v horských a podhorských oblastech. Je vynikající náhradou zeleného čaje, v Rusku a na Sibiři se fermentované listy vrbky pijí místo čaje černého. Výhodou je, že po večerním šálku čaje z vrbky usnete, protože její účinky jsou zklidňující a uvolňující. Zároveň léčí močové cesty a prostatu. Když si na výletě utrhnete květenství vrbky a necháte jej macerovat v lahvi s vodou, vznikne vám výborná náhrada malinovy.

Zklidňující účinky mají i šišťice chmelu otáčivého. Přestože je tato bylina součástí piva, které preferují hlavně muži, prospívá spíše ženám, protože obsahuje rostlinné hormony – fytoestrogeny.

Pokud potřebujete naopak trochu povzbudit, osvěžit mysl a podpořit paměť, uvařte si čaj z rozmarýny lékařského. Studentům i seniorům pro zlepšení paměti a mozkové činnosti pomůže přichichnout k větvičce rozmarýny, podobnou službu pro vás udělá i éterický rozmarýnový olej v aromalampě.

Dlouhodobě a silně působícím elixírem na posílení a regeneraci psychiky, ale i celého organismu je moje oblíbená – v přírodě velmi vzácná - rozchodnice růžová. Je to nenáročná ozdobná skalnička, jejíž kořen voní po růžích a užívá se jako alternativa ženšenu. Pokud si nechcete tuto vzácnou rostlinku na zahradě zničit vyrýváním kořenů, můžete k léčbě použít i listy.

O bylinkách působících na psychiku stejně jako o těch dalších by se dalo psát neomezeně dlouho. Nemusíte ale znát desítky a stovky druhů rostlin, najděte si ty svoje, které jsou pro vás dostupné, voní vám a chutnají vám. To budou ty nejlepší pro vás. Bylinky je třeba mít co nejčerstvější a nejkvalitnější, aby dobře působily. Nespoléhejte se proto na velkosklady farmaceutických firem, ale spíše sami na sebe nebo na prověřené a zkušené bylináře. Konzultace s odborníkem je na místě také tehdy, pokud si svou znalostí bylin nejste jisti.

Při přípravě bylinek nemusíte spoléhat na návody z herbářů, z bylinek si sami můžete namíchat směsi podle dostupnosti a působení jednotlivých rostlin. Jednoduchý univerzální nálev si připravíte z jedné polévkové lžice směsi, kterou zalijete čtvrt litrem vařící vody a necháte minimálně 15 minut odstát v přikryté nádobě. Nálev popijíte jednou až třikrát denně na lačno.

Pokud si chcete doma připravit jednoduchý léčivý nápoj pro sebe nebo své blízké, můžete vyzkoušet třeba tyto prověřené recepty. Už jen příprava nápoje se může stát rituálem navozujícím klid a pohodu.

Pajorův koktejl na nespavost

Do horkého mléka oslazeného medem přidáme 1–2 lžičky kozlíkových kapek a těsně před spaním velmi pomalu vypijeme. Léčebně působí nejen kozlík lékařský, ale také teplo a cukr obsažený v nápoji.

Směs proti hněvu podle bylináře Váni

Stejný díl květů měsíčku a natě řepíku smícháme – čaj oslazený medem po doušcích popijíme.

Čaj na posílení funkce ledvin a zmírnění pocitu strachu

Během dne po částech vypijeme půl litru – litru čaje z celíku zlatobýlu.

Yzopový grog proti melancholii podle Aranky Dugasové

Do 1 l červeného vína dáme 2 lžice nasekané natě yzopu. Krátce povaříme, a když víno trochu vychladne, scedíme jej a přidáme lžici hřebíčků, lžici mleté skořice a 3 lžice medu. Přepadne-li nás smutek, popijíme teplé po 1–2 dl.

Víno pro seniory podle Aranky Dugasové:

Smícháme stejné díly natě yzopu, rozmarýny a květu hlohu. Bylinami naplníme sklenici asi do 1/3 objemu. Přidáme úměrně k množství trochu sušených rozinek, několik hřebíčků a kousek celé skořice. Doplníme červeným vínem a necháme 2–3 týdny macerovat, občas protřepeme. Scedíme, dochutíme medem a pijeme po stopce 2–3krát denně jako posilující prostředek.

A na závěr něco sladkého pro radost:

Čokoládová poezie

Pokud jste si v létě udělali zásobu bezinkového nebo višňového likéru, máte vyhráno. Připravte si panáček likéru a uvařte si domácí čokoládu. Potřebujete na to tabulku kvalitní hořké čokolády nebo čokolády na vaření, jednu smetanu ke šlehání a hnědý cukr. Ve vodní lázni pomalu rozpouštíme rozlámanou čokoládu se šlehačkou, přidáme cukr podle chuti, případně trochu mléka. Záleží na chuti a zvyku, jak chcete mít čokoládu hustou a sladkou. Když se všechny suroviny dokonale propojí, stáhneme z ohně a rozdělíme do hrnků. Do každého hrnku přidáme panáček likéru a ozdobíme šlehačkou.

Třezalka tečkovaná na naší bylinkové zahrádce

ZDRAVOTNÍ NÁRAMEK BODY ID

ŘEKNE TO DŮLEŽITÉ ZA VÁS

Pořídte sobě a svým blízkým identifikační náramek BodyID, který oceníte jak v běžném životě, tak v případě nehody. Je možné, že se dostanete do situace, kdy nebudete schopni sdělit důležité informace o své osobě. V takovém případě oceníte Vy a profesionální záchranáři nebo zachránci, že to nejdůležitější je napsané na náramku na Vaší ruce.

Konec prohledávání peněženek, batohů a kapes

Při nehodě jde o každou vteřinu. Informace uvedené na náramku tyto cenné vteřiny ušetří. Ze zpětné vazby od zákazníků víme, že častěji se dostávají do situace, kdy nemají sílu více komunikovat a na náramek zvládnou upozornit. Náramek tak usnadní komunikaci a sdělí rychle a přesně to nejdůležitější. Tedy zdaleka nemusíte být v bezvědomí, abyste náramek využili.

Záchranářská komunita náramky BODY ID zná. Vyrábíme je 6 let a nosí je již přes 20 tisíc osob. Zachránci tak ihned vědí, koho ošetřují, a mohou zvolit adekvátní postup léčby a zavolat Vaším blízkým. Pokud se toto nestihá při samotném zásahu, tak minimálně v dalších fázích je nutné zjistit Vaši totožnost, případné zdravotní indispozice, pojišťovnu a ideálně kontakty na osoby blízké.

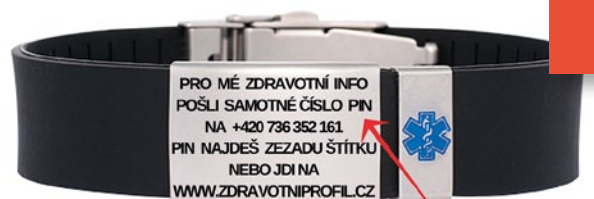
Náramek může vypadat třeba takto. Vyrábějí se však v různých typech, barvách a velikostech – vybere si každý. Dokonce náročné ženy i děti ☺

Text je vyznačen laserem na štítku z kvalitní nerezové oceli. Náramek je vhodný do slané i sladké vody. Jeho odolnost otestoval Martin Macík na rally Dakar. ☺

Na štítek lze vylaserovat také obrázek dle speciálního přání zákazníka – z náramku se tak stane originální a užitečný doplněk. Veškeré informace najdete na www.bodyid.cz

Pro osoby s více diagnózami doporučujeme naši interaktivní verzi náramku:

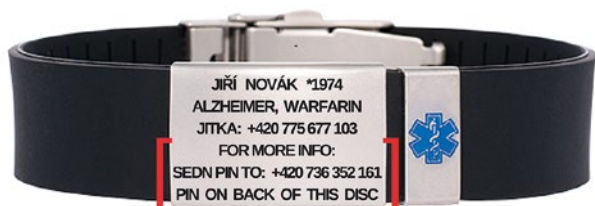

Kompletní profil je vždy přístupný přes internet.

Důležité informace přijdou záchránci v SMS, pokud není dostupný internet.

Samozřejmostí je anglická verze systému pro použití v zahraničí.

Je také možné sestavit náramek z poloviny personalizovaný a z poloviny s napojením na Váš online zdravotní profil:

NÁRAMEK S ONLINE PROFILEM – BUĎTE CHRÁNĚNI 24 HODIN DENNĚ!

Do svého online zdravotního profilu dle vlastního uvážení uložíte např.:

- kontakty na osoby blízké
- předepsané léky
- údaje o pojištění
- onemocnění
- alergie, očkování
- cokoli dalšího

Veškeré informace najdete na www.bodyid.cz v odkazu "ONLINE ZDRAVOTNÍ PROFIL"

Zde jsou některé příběhy o tom, jak náramky BODY ID pomohly lidem v nouzi:

Václav Kříklan:

„U mě náramek zafungoval dobře. Mám Crohnovu chorobu a kolikrát mám bolesti, že ani mluvit nemůžu. Když mě to chytlo, tak přijela rychlá pomoc, koukla na náramek a hned věděli, co mi je a co беру za léky a že nejsem na nic alergický. A ještě jsem za náramek dostal v nemocnici pochvalu.“

Zákazník od Policie ČR:

„Ve službě jsem měl bolesti břicha. Nijak jsem tomu nepřikládal důležitost. Jenže bolest se stupňovala. Po skončení služby jsem jen tak tak dojel do nemocnice. Zde při registraci a sepisování vstupních dat jsem již mnoho nevnímал. Jen jsem byl schopen ukázat zápis. Vše si přehledně zapsali z mého ID náramku. Verdikt lékaře byl „akutní zánět slepého střeva“ a operace proběhla za pět minut dvanáct. Člověku, který mi svým produktem pomohl, bych rád touto cestou poděkoval. DĚKUJI!“

Helga Takáčová:

„Dobrý den, mne teda náramok určite zachránil život. Trpím ťažkou astmou a mám alergiu na lieky. Záchvat som dostala doma. No bola pri mne moja maloletá dcéra, ktorá zavolała záchranku a všetko pekne z náramku prečítala a nadiktovala záchranárom. Obrovské ďakujem tomu, kto ten náramok vymyslel. Bez neho už ani nikam nechodím. Prajem Vám pekný deň.“

Lucie Pokorná:

„Moje malá dcera se ztratila v davu, když jsme s manželem vybírali nábytek do bytu. Měla na ručičce BODY ID náramek, ukázala to prodávající a ta mi zavolala, že dcera je v hračkářství. Byl to velký šok, ale i překvapení, jak lidé reagují na náramek. Za mě je to jednoznačně na prvním místě v okamžité pomoci méj rodině.“

MĚJTE NA PAMĚTI, ŽE ŠTĚSTÍ PŘEJE PŘIPRAVENÝM.

SLEVA 15 % pro čtenáře časopisu MOSTY při uplatnění slevového kódu „NRZP001“ při objednání v e-shopu www.bodyid.cz.

BODY ID

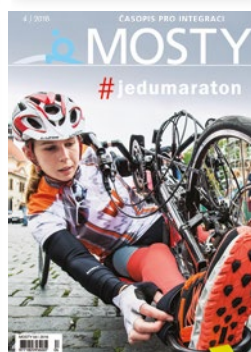
www.bodyid.cz

info@bodyid.com

tel.: +420 773 779 076, +420 75 677 103

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT časopis MOSTY PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2018.

MOSTY Časopis pro integraci

1. číslo 2018 | 19. ročník
vychází 28. 2. 2018

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB
SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
ČESKÉ REPUBLIKY, z. s.
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzpccr@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478
 www.facebook.com/NRZPCR

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL
e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
JUDr. JAN HUTAŘ
e-mail: j.hutar@nrzp.cz
Mgr. VÁCLAV KRÁSA
e-mail: v.krasa@nrzp.cz
Ing. PATRIK NACHER
e-mail: patrik.nacher@seznam.cz
JIRÍ VENCL
e-mail: j.venc1@nrzp.cz

TISK:

Grafotechna Plus, s. r. o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Studio Press s. r. o., Pardubice

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE:

Kardinál Dominik Duka,
archiv Arcibiskupství pražského

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR,
zapsáno do evidence periodického tisku
pod číslem MK ČR E 13338.

Vydáváno za finanční podpory
Úřadu vlády České republiky.

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu
s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v dubnu 2018

PARTNEŘI ČASOPISU

ASEKOL

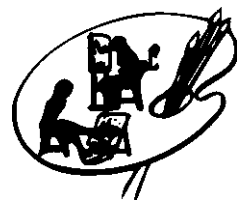
NAKLADATELSTVÍ UMŮN

ÚŘAD VLÁDY ČR

UMĚLCI MALUJÍCÍ ÚSTY A NOHAMA

Velikonoční nabídka

www.umun.cz

Zástěry

Motiv zajíce, zn. 429
Namaloval Jakub Hříbek

Motiv žabáka,
zn. 423
Namalovala
Zdeňka Ježková

Zástěra dětská (do velikosti 122)
Materiál: bavlna, předem sepraná, stálobarevná
Cena: 149 Kč

Trička s potiskem

Tisk provedli lidé se sluchovým postižením
ze sociálního podniku v Hradci Králové.

Čtyři barvy,
čtyři dětské velikosti
Cena: 199 Kč

Dárkové tašky

Dětský motiv, zn. 289
Namalovala
Zdeňka Ježková

Květinový motiv,
zn. 2891
Namalovala
Šárka Dvorská

Dárková taška malá
Rozměr 15×23×8 cm
Cena: 24 Kč

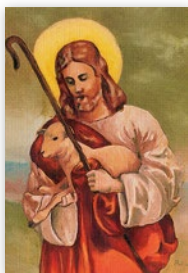
Velikonoční přání

Namalovala
Zdeňka Ježková
Rozměr 10,5×15,5 cm
Zn. 412, cena: 12 Kč

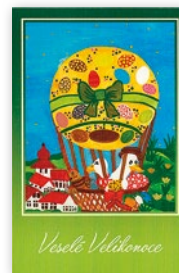
Namaloval
Stanislav Kmiecik
Rozměr 10,5×15,5 cm
Zn. 413, cena: 12 Kč

Namalovala
Silva Mehle
Rozměr 10,5×15,5 cm
Zn. 414, cena: 12 Kč

Namaloval
Vojko Gašperut
Rozměr 10,5×15,5 cm
Zn. 415, cena: 12 Kč

Namalovala
Zdeňka Ježková
Rozměr: 11,5×17 cm
Zn. 416, cena: 19 Kč

Namaloval
Petr Šrámek
Rozměr 10,5×15,5 cm
Zn. 614, cena: 12 Kč

Namaloval
Tomáš Janoušek
Rozměr 15,5×10,5 cm
Zn. 514, cena: 12 Kč

Namaloval
Tomáš Janoušek
Rozměr 17×11,5 cm
Zn. 317, cena: 19 Kč

Všechna přání
včetně obálky

NAKLADATELSTVÍ UMÚN s.r.o. | NAD ŠKOLOU 1289 | 463 11 LIBEREC 30
TELEFON: +420 485 161 712 (od 9 do 16 hod.) | E-MAIL: umun@umun.cz

15let

METROPOLITNÍ
UNIVERZITA PRAHA

JEN TITUL VÁS NEUŽIVÍ

Důležitější jsou znalosti získané
při studiu. Dejte na zkušenosti
a názory absolventky oboru

Veřejná správa
na www.mup.cz

Gabriela Knapová

Oddělení marketingu a PR
Zoologická zahrada hl. m. Prahy

